

JOSIP LUETIĆ

YU ISSN 0469 — 6255
NAŠE MORE 32 (6) 143 (1985)

Slanjanjani i „Primorci“ - svjetski moreplovci i pomorski trgovci u međunarodnom brodarstvu Dubrovačke Republike 1563 - 1807.

UDK 339.165(497.13)»DU«»1563/1807«(093)

U svjetskom historijskom okviru trgovačka mornarica Dubrovačke Republike prednjači svojim primatom-zlatnom medaljom u mediteranskoj pomorsko-trgovačko nautičko-komercijalnoj povjesnici.

U 16. stoljeću Dubrovčani su sa svojim preko-oceanskim trgovačkim jedrenjacima (pod dubrovačkom i stranom zastavom) bili treći na svijetu. Od 1570. do 1585. godine Dubrovačka Republika je imala 66.000 tona trgovačkog brodovlja. Godine 1567. Venecija raspolaže sa 30.000 tona brodova-trgovačkih jedrenjaka. Od 1556. do 1558. godine Genova ima trgovačku mornaricu veličine od 28.000 tona, a marseljska trgovačka flota jedva dostiže 4.000 tona brodskog kapaciteta¹, dok je Korčula od 1570. do 1585. godine imala brodovlja-trgovačkih jedrenjaka preko 3.250 tona nosivosti korisnog tereta². U nekim decenijama 17. i 18. stoljeća mornarica Dubrovačke Republike je veća i kvalitetnija od mletačke trgovačke flote i uvijek je bila prva na istočnoj obali Jadrana³. U drugoj polovici 18. stoljeća po prosječnoj brodskoj veličini dubrovačko brodovlje nalazilo se treće, a po ukupnoj tonaži dvanaesto na svijetu⁴. Od 1797. do 1807. godine dubrovačka država ima 5.200 pomoraca-moreplovaca od toga 500 kapetana zapovjednika trgovačkih jedrenjaka izvan jadranske plovidbe. Doda li se tome broju dubrovačke brodovlasnike-suvlasnike-karatiste brodova, brodograditelje, ribare, službenike u preko 80 konzulata dubrovačke države (ti su konzulati u stvari bile pomorske agencije dubrovačkoj mornarici) i ostale pomorske profile pomorsko-lučkog zvanja onda nam je broj dubrovačkog stanovništva angažiran u pomorskoj privredi iznosio ukupno 7.000 (sedam tisuća!). A tada je broj čitavog stanovništva Dubrovačke Republike mogao iznositi nikako preko 35.000!

Trgovačka mornarica Dubrovačke Republike bila je vrlo značajan i zapaženi sudionik u međunarodnom pomorskom svijetu, uživajući poseban ugled među svjetskim brodarima i stranim trgovcima i prijevoznicima⁵.

Tako značajnom svjetskom pomorskom životu doprinijeli su svi stanovnici dubrovačke države (pa i oni iz najudaljenijih brdskih krajeva Dubrovačke Republike), a nadasve stanovnici iz Slanoga i njegove bliže i dalje okolice (takozvane Slanske knežije). A među Slanjanima su se naročito istakli Ohmučevići, Dolistovići, Tasovčići, Mrnare, Ivanovići, Milići, Kaznačići, Vodopije, Božine i mnogi drugi.

Eto, to bi bilo kao umjesto uvoda u ovoj našoj temi, a sada ćemo slijediti arhivske izvore iz kojih ćemo u najkraćim crtama orisati samo jedan manji dio međunarodnog nautičko komercijalnog i brodsko-

trgovačkog djelovanja Slanjanja i Primoraca za vrijeme Dubrovačke Republike — a o čemu dosad uopće nije bilo pisano i što je potpuno nepoznato našoj pomorskoj historiografiji.

¹ Nikola Mirković, Ragusa and the Portuguese Spice trade. Slavonic and the East European Review, March, XXI, No 56, str. 156. Jorjo Tadić, Dubrovačko pomorstvo u XVI veku. Istoriski časopis Istoriskog instituta SANU, Beograd 1949. Josip Luetić, Pomorac i diplomat Vice Bume. Anali Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku, god. I, svezak I, Dubrovnik 1952. Isti, Galijun Dubrovačke Republike u drugoj polovici XVI stoljeća. Anali Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku, Dubrovnik 1959.

² Josip Luetić, O međunarodnom brodarstvu i o nautičko komercijalnoj djelatnosti Korčule i Korčulana u pomorskoj privredi Dubrovačke Republike. »Naše more«, Dubrovnik 3-4 1984.

³ Josip Luetić, O pomorstvu Dubrovačke Republike u XVIII stoljeću. GRADA za pomorsku povijest Dubrovnika Pomorskog muzeja JAZU u Dubrovniku, knjiga 2, Dubrovnik 1959. Isti, Brodovlje Dubrovačke Republike 17. stoljeća. Grada za pomorsku povijest Dubrovnika Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, knjiga 4, Dubrovnik 1962. Ugo Tucci, La marina mercantile veneziana nel XVIII secolo. Bolletino dell Istituto Veneziano. Vol. II, Venezia 1960.

⁴ Rugiero Romano, Per una valutazione della marina mercantile Europea alla fine dello secolo XVIII. Atti del convegno in onore del onerovole A. Fanfani. Vol. V, Firenze 1968.

⁵ Josip Luetić, Međunarodno brodarstvo dubrovačke srednjovjekovne komunne i Dubrovačke Republike onako kako je viđeno u ogledalu Dubrovačkog arhiva. ARHIVIST, br. 1-2, Beograd 1979. Isti, Dubrovačko pomorstvo od 1790. do propasti Republike — Doktorska disertacija, Filozofski fakultet Zagrebačkog sveučilišta Zadar 1973.

⁶ Vidi već citirane radove.

⁷ Vinko Foretić, Udio naših ljudi u stranim mornaricama u općim pomorskim zbivanjima kroz stoljeća — Pomorski zbornik Instituta JAZU u Zadru, Zagreb 1962. (vidi u tom radu citirane radove koji govore o Ohmučevićima i o Slanjanima). O Dolistovićima i Iveljama u španjolskoj ARMADI pisao je: Caoimhid ó Danachair, Armada losses on Irish coast. THE IRISH SWORD. Vol. II. Winter 1956. No. 9, p. 321 — 333 (Dublin).

Hrvoje Tartalja, Neki podaci o učestvovanju dubrovačke flote u ratovima XVI i XVII stoljeća. Pomorski zbornik Društva za proučavanje pomorstva Jugoslavije, knjiga 7, Zadar 1969. To je sastav prema objavljenim radovima u kojima je pisano o brodovlasnicima i o pomorcima iz Slanoga, ali koji ne citiraju izvore odakle su crpili te vijesti a ni Tartalja se nije služio arhivskim izvorima da bi potkrijepio ta svoja pisanja.

John de Courcy Ireland, Ragusa and the Spanish Armada of 1588. THE MARINER'S MIRROR. Vol. 64. August 1978. London, str. 251 — 262.

Kartograf, pomorski kapetan, pjesnik narodnog jezika, direktor Arsenala u Veneciji za vrijeme Francuza, Ivan KAZNAČIĆ (1758—1850) iz Dubrovnika. Najistaknutija ličnost među našim pomorcima, njegovim suvremenicima. Pastel na papiru nepoznatog majstora. Iz Pomorskog muzeja JAZU u Dubrovniku

Sredinom veljače 1563. godine zapovjednik svog broda tipa grip Stijepo Ivanov VODOPIJA iz Slanoga krcao je teret sapuna i ostale robe u talijanskoj luci Otranto i dojedrio u dubrovačku luku. U to je vrijeme kapetan Stijepo Pavlov MRNARA sa svojim jedrenjakom jedrio s teretom iz Manfredonije u Dubrovnik.⁸ Tada je Ivan IVELJA bio osigurao trgovački jedrenjak tipa nava imenom »Sveti Antun« koja je bila pod zapovjedništvom kapetana Nikole Ivelje iz Slanoga (to mu je brat).⁹ Kapetan Petar Pavlov FERESA (Slano) patrolirao i zapovjednik gripa od oko 100 tona nosivosti korisnog tereta bio je osiguran da će iz gruške luke odjedriti u pristaništa Bojane u Albaniji i u Shengjin, tamo će ukrcati drvenu građu i onda odjedriti u Brindisi. Iz Brinsija je otputovao u Messinu ili u Palermo kamo je nakrcao novi teret.¹⁰

Sredinom siječnja 1564. godine Rado Alligretto iz Slanoga i Jero Sorkočević suvlasnici su u brodu s kojim se obavljao nautički i trgovački posao na liniji Dubrovnik Valona. Tada je Slanjanin kap. Stijepo Pavlov Mrnara sa svojim brodom prevezio teret koža i drugu robu iz dubrovačkih luka u Barlettu.¹¹ Kap. Stijepo Mrnara je u toj godini obavljao još putovanja u prijevozu različite trgovine iz naših luka u talijanske luke. Jedan od zadnjih putovanja bio je i onaj iz kraja listopada 1564. godine¹². Dubrovački trgovac P. Sorkočević i Pasko Pasquarelli iz Lopuda osigurali su teret koji je bio ukrcao u brod kap. Marka Vodopije iz Slanoga a za plovidbu u Barlettu¹³. Da su i u toj 1564. godini Slanjanin i slanjski brodovi obavljali nautičko komercijalne poslove i izvan Sredozemnog

mora doznali smo iz arhivskog izvora u kojem su zabilježena pomorska osiguranja. Velika nava imenom »Sveti Antun« koja je bila pod zapovjedništvom kap. Nikole Ivanova Ivelje (»di Slano«) u Dubrovniku je bio osiguran teret koji se u nju ukrcao u Messini, a teret je bio određen da se iskrca u Anversi. Druga je slanjska nava zvala »Sveta Katarina« koja je bila pod zapovjedništvom kap. Nikole Dolistovića a koja je također iz sicilijanskih luka prevozila teret u zapadno evropske atlantske luke¹⁴.

Dana 5. ožujka 1565. godine u Dubrovniku je bio osiguran teret koji se ukrcao u luci Trani a u jedrenjak kap. Nikole PAROLA iz Slanoga. Uz rizik osiguranja od 3% taj je teret kap. Parola prevezao u Trogir¹⁵. I u ovoj godini obavljena su pomorska osiguranja i broda i tereta ukrcanog u slanjsku navu imenom »Sveta Katarina« koja je bila suvlasništvo i pod zapovjedništvom kap. Nikole Ivanova »rečenog« Dolistović. Teret se krcao u luci Napoli koji se prevezio u španjolske luke i dalje izvan Mediterana, jer je osiguranje obavljeno uz rizik od 14%¹⁶. Isto tako ili slično pomorsko osiguranje obavljeno je i za ove slanjske trgovačke jedrenjake: skirac pod zapovjedništvom kap. Rada Allegretta — prevozio je terete koža i druge robe iz Dubrovnika u Barlettu, a onda je odjedrio u Messinu. Međutim, kap. Stijepo Vodopija je sa svojom navom prevezio različite terete iz Brindisija u Aleksandriju (D'Egitto«) i nazad u Brindisi pa onda u Slano. U toj godini kap. S. Vodopija je zapovijedao navom imenom »Sveta Marija od Križa«¹⁷. Pomorski trgovac Nikola Baraba obavio je pomorsko osiguranje tereta koža koji se ukrcao u dubrovačkoj luci a u brod tipa brigantin koji je bio pod zapovjedništvom kap. Nikole OGARIĆA (teret je bio iskrcao u Anconi)¹⁸. Slično je pomorsko osiguranje bilo obavljeno (9. studenog 1565. godine) za teret ukrcao u trgovački jedrenjak kap. Miha Petrova MILIĆA iz Slanoga — samo je taj teret bio prevezen u Barlettu¹⁹.

U 1566. godini već nam poznati slanjski pomorski privrednici i kapetani zapovjednici trgovačkih jedrenjaka Đuro Ivelja, Nikola Dolistović, Pavo Ogarić, kap. Ivo Ivelja, kap. Stijepo Ivov Vodopija, kap. Rado Alligretto, pa nama novi kap. Stijepo PAVOV, zapovjednik gripa, pa pomorski trgovac TOMO LUČIN i

⁸ Historijski arhiv u Dubrovniku (dalje samo HAD). Nolliggiamenti delle nave (Noli) e sicurtá marittima 56-1, svezak 1, f. 34.

⁹ HAD. Noli 56-1, sv. 1, f. 57 i f. 119v — kap. Nikola Ivov Ivelja s asvojom navom »Sveta Antun« u 1564. boravio je u Messini, f. 120v i 122. U to vrijeme jedna nava srednje veličine brojila je 38 članova svoje brodske posade — HAD. Noli 56-1, sv. 1, f. 63 iz 1563. godine.

¹⁰ HAD. Noli 56-1, sv. 1, f. 80v, 88, 122.

¹¹ HAD. Noli 56-1, sv. 1, f. 106v i 111 i 224v.

¹² HAD. Noli 56-1, sv. 1, f. 224v.

¹³ HAD. Noli 56-1, sv. 1, f. 132v.

¹⁴ HAD. Noli 56-1, sv. 1, f. 147, 163, 166 i 180 (u ovom dokumentu se govori da je kap. Ivelja krcao teret u Palermu koji se prevezio u Anvers-Antwerpen. O tom putovanju u Antwerpen govori se u dokumentima na f. 120v, 135, 136 i 154).

¹⁵ HAD. Noli 56-1, sv. 2, f. 16v.

¹⁶ HAD. Noli 56-1, sv. 2, f. 23, 24, 36 i f. 62.

¹⁷ HAD. Noli 56-1, sv. 2, f. 84v, 88, 89v, 103 i 154.

¹⁸ HAD. Noli 56-1, sv. 2, f. 105v od 13. X 1565.

¹⁹ HAD. Noli 56-1, sv. 2, f. 116v (i 116).

C o' nome di Dio, a bno viaggio, guadagno, e salvamento. Ni-
 celo di Gifeo di Slano, agido in nome et vice di Giorgio di
 Gio. di Slano, et di suo ordine, volontariamente s' assicura et
 vuol esser assicurato qui per quella somma di denari che dalli
 sottoferitti Assicuratori sara dichiarata, in et sopra il corpo et
 li noli, et in mancanza de noli sopra il corpo della nave
 nominata S.^{to} Antonio, patronaggiata per Giovanni d' Ischia
 di Slano, o usso per qual si voglia altra persona che la patrona-
 giasse, volendo che la presente Scurta cominci, et s' intende
 cominciare a di 6.mo del mese corrente d' Aprile per uno anno
 continuo, a ragione di xij per C. Et vuol esser assicurato
 d' ogni caso, pericolo, et infortunio diuino et humano, boe.

Nikola GIFEO iz Slanoga osigurava trup i »nole« nave »Sveti Antun« kap. Iva Ivelje iz Slanoga za 12 mjeseci uz rizik od 12% (za dugu plovidbu — i izvan Mediteranal).

(HAD. Noli e sicurtà 56-1, sv. 3, f. 166, od 8. travnja 1567. god.)

prije spomenuti kap. Miho Milić obavljali su vrlo uspješno nautičko komercijalne i pomorsko trgovačke poslove brodarenja i međunarodnog trgovanja po Jadranu i po Mediteranu, a izlazili su i u luke Atlantika, a posebno su obavljali lučke operacije u ovim lukama: Barletta, Messina, Taranto, Napoli, Valona, Ortona, Korčula, Slano, Aleksandrija, Dubrovnik itd.²⁰

Godine 1567. pod datumom 9. veljače u knjigama dubrovačkog pomorskog osiguranja zabilježeno je ovo: kap. Miho Perkov iz Slanoga, zapovjednik svog gripa taj svoj brod dava u najam trgovcu Marku Vlahovu »Vuladi« za putovanje u Vieste i u Peschici kamo će se preuzeti teret drvene brodograde i to dopremiti u Gruž. Ovaj Slanjanin bio je u toj godini još angažiran uprijevozu trgovačkih roba iz dubrovačkih luka u Anconu. U tome poslu (oko osiguranja) sudjelovao pored drugih i Đuro Radov Longo i Vlaho Nemančić²¹. A u ožujku iste godine bio je osiguran slanski galijun kap. Vicka Vlahova Allegretta. S obzirom da je ovaj Slanjanin obavio nekoliko nautičko brodarskih poslova njegov galijun imenom »Sveti Filip« bio je ponovo osiguran u mjesecu listopadu. U tome poslu sudjeluju pored ostalih i Kristo Paskov Allegretto i Kristo Jakova Allegretto²². Nadalje, Nikola GIFEO iz Slanoga i Nikola IVANOVIĆ (»di Slano«) osiguravaju veliku navu imenom »Sveti Antun« koja je bila pod zapovjedništvom kap. Ivana Ivelje iz Slanoga. Osiguranje je obavljeno za 12 mjeseci uz rizik od 12% — znači, ovaj je slanski trgovački jedrenjak obavljao nautičke i brodarsko trgovačke plovidbe izvan Mediterana²³. Mjesec dana poslije toga (2. V 1567) Ivan Tomov poznati dubrovački staklarski majstor (koji se dosta bavi pomorskim osiguranjem osigurava jedrenjak kap. Pava PIGERIĆA iz Slanoga koji je tada svojim brodom obavljao transjadranska putovanja²⁴. Već nam poznate nave iz Slanoga »Sveta Katerina« i »Sveta Marija od Križa« bile su osigurane u Dubrovniku za njihove plovidbe po Jadranskom i po Sredozemnom moru. Za te i druge poslove brodarenja brinuli su se ponajviše njihovi zapovjednici kap. Nikola Dolistović i kap. Stijepo Vodopija²⁵. U to je vrijeme kap. Rado Allegretto svojim galijunom jedrio-prevezio trgovačku robu i dobro zaradivao na liniji albanske luke — Dubrovnik²⁶. Međutim, nava »Sveti Frano« koja je bila pod zapovjedništvom kap. Toma LUCINA iz Slanoga plovila je izvan Jadrana, a kap. Toma

Ivanovića iz Dubrovnika prevozila je terete u Messinu²⁷.

Pri kraju ožujka 1568. Frano Radelja je ubilježio prvo pomorsko osiguranje broda patruna Rada iz Slanoga kada je iz Dubrovnika prevezio različit teret u Anconu. U poslovima osiguranja sudjeluju dubrovački trgovci Kain Lind, Niko Mažibradić i drugi²⁸. Drugo osiguranje je obavljeno za krcanje tereta u Caffa i drugih pristaništa »di mar maggiore«, a također i u Carigradu a što će se krcati u veliku navu imenom »Gospa od Milosrđa« koja je bila pod zapovjedništvom kap. Nikole Radova. Taj se teret prevezao u Messinu²⁹. Druga nava iz Slanoga imenom »Sveti Antun« kap. Ivana Ivelje bila je osigurana za plovidbene zadatke po Mediteranu s početkom plovidbe iz Palerma ili iz Napoli. Taj je brod prijašnjih godina redovno osiguravao Miho Mažibradić, dubrovački veletrgovac koji je stalno živio i privredivao u Napoliju³⁰. Dana 12. studenog 1568. Slanjanin Pero Radov, pomorski privrednik u ime svoga sina osigurava njegov trgovački jedrenjak s kojim je odjedrio iz Slanoga u Vieste po drvenu građu za brodogradilište u Gružu. Brod kap. Miha Radova iz Slanoga mogao je ukrcati korisnog tereta u iznosu od 50 tona, a jedrenjak je brojio 4 člana brodske posade³¹. Veći brod imao je kap.

²⁰ HAD. Noli 56-1, sv. 2, f. 205, 214, 217, 229v, 230, 237, 248. Svezak 3, f. 24, 25, 26, 27v, 59v, 67v, 77, 92, 107, 108, 116, 141, 153, 205.

²¹ HAD. Noli 56-1, sv. 3, f. 258v. Svezak 4, f. 62.

²² HAD. Noli 56-1, sv. 4, f. 11 (i sv. 3, f. 164).

²³ HAD. Noli 56-1, sv. 3, f. 166.

²⁴ HAD. Noli 56-1, sv. 3, f. 180.

²⁵ HAD. Noli 56-1, sv. 3, f. 77v i 147v.

²⁶ HAD. Noli 56-1, sv. 3, f. 189, a na f. 212.: dana 14. lipnja 1567. god. u Dubrovniku je bio osiguran teret vune, koža »piombi, terra ghetta et altre robe« ukrcano u pristaništu Skadra i Lješa u galijun zapovjednika kap. Rada Allegretta iz Slanoga za plovidbu u Veneciju. Dana 19. srpnja Radov galijun je u Dubrovniku krcao još dio tereta za Veneciju (Sv. 3, f. 239v i 240).

²⁷ HAD. Noli 56-1, sv. 3, f. 196v i 199.

²⁸ HAD. Noli 56-1b, svezak 1, f. 1 i f. 2.

²⁹ HAD. Noli 56-1, sv. 5, f. 15.

³⁰ HAD. Noli 56-1, sv. 4, f. 47, 65 i 67 (također i sv. 3, f. 191) — u 1567. god. ovaj je brod bio osigurao Miho Mažibradić koji je stalno živio i trgovački djelovao u Napoli. Svezak 5, f. 27v.

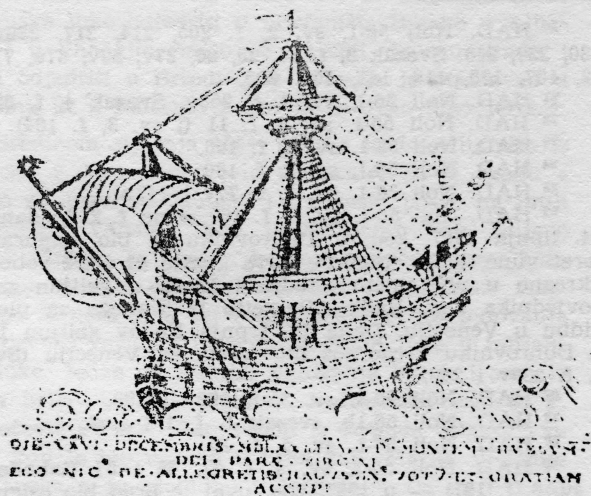
³¹ HAD. Noli 56-1b, sv. 1, f. 37v.

Rado Allegretto iz Slanoga. On je ujedno zapovijedao tim brodom tipa galijun od oko 180 tona nosivosti korisnog tereta a brojio je 12 članova brodske momčadi. Dana 19. svibnja 1568. taj je slanjski galijun dat u najam Gustiju M. Puciću i braći mu za putovanje u Skadar i ako ne može ploviti po rijeci onda će odjedriti u pristanište Lješa kamo će ukrcati određeni teret 50 vreća vune, 150 miljara »Terra ghetta et piombi« itd. Za svaku vreću vune Pucići će platiti kapetanu pola zlatne škude kada taj teret bude uredno iskrcan u Veneciji³². Nakon toga vrlo unosnog posla kap. Rado opet unajmljuje svoj galijun trgovcu Vicku Orbiniju za prijevoz različitog tereta iz Dubrovnika u pristanište Lanciana. On će početkom 1569. godine obavljati plovidbe izvan Jadrana. U tim poslovima, a posebno u osiguranju broda i tereta, sudjeluju Pasko Lučin, Nikola Boljinović, Stijepo Gradić, Andro Tomašević, Trojo Kalošević, Đivan Bartulov trgovac iz Užica (»Usizza«), Bazilijo Nikolin admiral i njegov šura iz Koločepa itd.³³

Sada će nas ukratko naše nove arhivske vijesti obavijestiti o moreplovcima i svjetskim brodarima Slanjanima IVELJIMA, DOLISTI-DOLISTOVIĆIMA, i njihovim brodovima BOŽINAMA, koji su Ohmučević, Mrnare, Ivanoviće, Miliće, Brsečine, Tasovce-Tasoviće, Barbijeriće itd. ponajviše doprinijeli da se Slano i Primorje Dubrovačke Republike pročuje u ondašnjem cijelom pomorskom svijetu.

Početkom travnja 1571. u aleksandrijskoj (Egipat) luci više od mjesec dana krca se različit teret (ponajviše kože, vuna i mirodije) u navu kap. Nikole Dolistovića, pa se taj teret prevezao u Dubrovnik. U isto vrijeme tamo se nalazila i slanjska nava kap. Miha Allegratta³⁴. Nakon što je obavio taj plovidbeni zadatak (i još jedan transjadranski) vlada dubrovačke države povjerava mu novi nautičko komercijalni posao. Knez Dubrovačke Republike Stijepo Jerov Gradić i vijećnici upućuju »zvečeci« novac dubrovačkom konzulu u Palermo po kap. Nikoli Dolistoviću, zapovjedniku velike nave imenom »Anuntiatia« koji će u lukama Sicilije nabaviti i u Dubrovnik dopremiti teret žitarica. Veletrgovac Ivan Ivelja, otac kap. Nikole pored ostalih, obavio je dio pomorskog osiguranja ovog

posla³⁵. Slična je putovanja kap. Nikola obavljao i u slijedećim godinama. Ponekad je ta putovanja obavljao u zajednici s navama iz Slanoga kap. Rada Allegretta, kap. Nikole Barabe i kap. Đura Ivelje³⁶. Dana 1. prosinca 1582. u Dubrovniku je zabilježeno pomorsko osiguranje: Ivan i Petar Ivelja osiguravaju navu »Sveta Marija Loretska i Sveti Antun« koja je bila pod zapovjedništvom kap. Stijepa Dolistovića. Tom je prilikom procijenjena vrijednost trupa broda u iznosu od 4.000 zlatnih škuda. Osiguranje započinje s polaskom iz luke Porto Ferrario (Elba) i trajat će 6 mjeseci. O toj navi u dubrovačkim arhivskim izvorima nalazimo tragove do 1588. god.³⁷ Nakon 1588. godine (nakon pohoda na Englesku neslavne, ali čuvene španjolske »Nepobjedive armade« u kojoj su sudjelovali brodovi Slanjana! (ne nalazimo u ovim našim arhivskim izvorima vijesti o Dolistovićima nego tek 1596. godine. Tada je Jero Cerva-Crijević osigurao (u ime i za račun Brnje Đorđića) teret ukracan u Carigradu a u veliki galijun imenom »Santa Annuntiatia e San Pietro« kap. Đura Dolistovića. Taj se teret prevezao u Dubrovnik³⁸. Poslije nekoliko godina (1606) u notarskim bilješkama našli smo zabilježeno: Nasljednici Iva Resti osigurali su 350 komada govedih koža koje su se iz dubrovačkih lazareta prevozile manjim brodom u Slano i tamo se ukrcao u veliki galijun obitelji Dolistović imenom »Santissima Annuntiatia e S. Pietro« pod zapovjedništvom kap. Petra OHMUČEVIĆA. Taj se teret prevezao u Napoli³⁹. Taj je galijun dobro zaradivao sve do 1620. jedreći po prostranstvima Mediterana pod zapovjedništvom kap. Petra Ohmučevića⁴⁰. U 1620. godini na taj galijun se ukrcao novi zapovjednik: kap. Ivo BRSEČINA. »Cavaliere« Đuro Dolistović (Dolistić) iz Napulja, pa Niko Gučetić, Pero Beterra, Andro Bičić, Vice Martolosić, Frano Vlajki, Brnje Jelić te braća i rođaci Sorkočevići, Gundulići, Bunići, Bobaljevići (svi najpoznatiji dubrovački veletrgovci i pomorski privrednici) sudjeluju u pomorskom osiguranju tog galijuna⁴¹. Godinu dana poslije dubrovački privrednik Marin Stay osigurao je novi deveti Dolistovićev galijun sada imenom »La Santissima Annuntiatia et Santo Jacomo« pod zapovjedništvom kap. Iva RADANOVIĆA. Prema bilješki »in margine« glavni vlasnik toga galijuna bio bi Đuro Dolistović (ili Dolistić-Dolisti).

Crtež velike nave obitelji Alegreto iz Slanoga — prema zavjetnoj pločici iz crkve u Montealegru (Italija) iz 1574 g.

³² HAD. Noli 56-1, sv. 5, f. 35 i 36.

³³ HAD. Noli 56-1b, sv. 1, f. 20v i f. 23 i 74v.

³⁴ HAD. Noli 56-1b, sv. 2, f. 52v, 55v i 58.

³⁵ HAD. Noli 56-1, sv. 7, f. 116, 119 i 122.

³⁶ HAD. Noli 56-1, sv. 8, f. 111-112 i 157v-158. 56-1b, sv. 3, f. 132, 133, 140. 56-1, sv. 7, f. 18v, 19, (osiguranje obavljeno za 6 mjeseci uz rizik od 8% — znači za plovidbe izvan Jadrana), f. 30, 32, 116, 122 i 144. Jedno putovanje u toj godini obavio je za račun vlade Dubrovačke Republike. 56-1, sv. 12, f. 56. Sv. 14, f. 101-102.

³⁷ HAD. Noli 56-1, sv. 16, f. 251. Sv. 18, f. 200. Sv. 23, f. 120-121. Sv. 16, f. 110v-111.

³⁸ HAD. Noli 56-1, sv. 34, f. 138v. Brod kap. Đura Dolisti-Dolistovića bio je veličine od 1.200 tona nosivosti korisnog tereta. U isto vrijeme Ogriziceva nava mogla je nakrcati 458 tona čista tereta. Vidi: Josp Luetić, Brodovlje Dubrovačke Republike 17. stoljeća, o. c. str. 73.

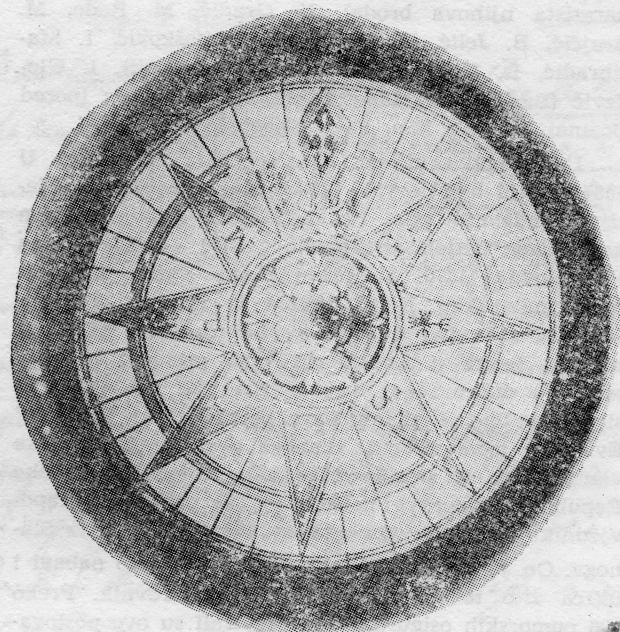
³⁹ HAD. Noli 56-1, sv. 47, f. 220, 221 i 223.

⁴⁰ HAD. Noli 56-1, sv. 50, f. 97, 156 i 162.

⁴¹ HAD. Noli 56-1, sv. 55, f. 147v.

U tome osiguranju sudjeluju: Vlaho Milovac, Andro Bičić, Niko Rogoljan, Tomo Latinčić i još drugih četrdesetak Dubrovčana a posebno članovi dubrovačkih patricijskih obitelji (Gradići, Sorkočevići, Gučetići, Bunići, Gundulići itd. U toj je godini obavljeno drugo pomorsko osiguranje tog devetog Dolistovićevog galijuna kada je izvršena procjena toga trgovačkog jedrenjaka u iznosu od 35.000 dukata⁴². Dolistovićev galijun »Santissima Annuntiata e san Pietro« kad je bio pod zapovjedništvom kapa. Iva Brsečine (1621) doživio je tešku pomorsku havariju — brodom na se u vezi toga sve do 1623. godine vodi likvidacija havariji u vezi imovinsko pravnih odnosa i isplate osigurnine⁴³.

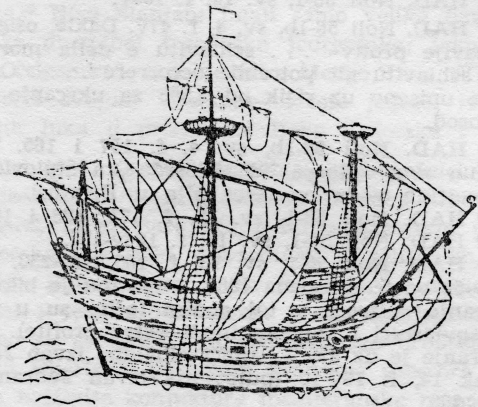
A sada evo najnovijih o Iveljima: Od 1571. (samo prema pomorskom osiguranju Iveljinih brodova obavljenih u Dubrovniku — a vjerojatno su se osiguravali i drugdje) pa do 1589. doznali smo da su imali nave »Sveti Antun« i »Sveta Kristina« (na jednom mjestu stoji zabilježeno kao jedan brod: »S. Cristina e Sto Antonio«), pa navu imenom »Sveti Duh i Sveta Marija Loretska«. To su bili obiteljski brodovi Antuna, Đura, Iva, Iva Petrova, i Petra IVELJE. O njihovoj najvećoj navi zvanoj »Sveta Marija — Gospa od Milosrđa i Sveti Ivan Krstitelj« govorit ćemo poslije. A sada treba spomenuti zapovjednike Iveljinih nava, to su bili: Frano Allegretto rečeni Grbljanin, Mato Ivanović, Stijepo Dolistović, a od Ivelja najviše je plovio kap. Đuro. Prema pomorskim osiguranjima i Iveljini su brodovi obavljali pomorsko trgovačke i lučke operacije po Jadranu i po Mediteranu, a posjećivali su ove luke: Veneciju, Anconu, Krf, Zakhintos, općenito luke na Levantu, Aleksandriju (d'Égitto), Peschici, Korčulu, Dubrovnik, Slano itd⁴. A na kraju u zaključku o Iveljinim trgovačkim jedrenjacima: vrlo poznati dubrovački pomorski privrednici Jako Martolosić i Vice Petrović doznali su, kako im je to iz Madrida pisao još 12. listopada 1588. godine Petar Ivelja a prema izjavama i informacijama Stijepa kap. Dolistovića kako je u kolovozu te godine Dolistovićeva nava »Sveta Maria — Gospa od Milosrđa i Sveti Ivan Krstitelj« bila napadnuta od 15 neprijateljskih brodova i »crudelmente combatuta et fraccastata«. Pismima Antonia Casella i drugih iz Napolija to je sve potvrđeno. Dakle, samo na taj način bio je zabilježen (u službenim, iako privatno

Brodski kompas, XVII stoljeće, s brodova obitelji Milić iz Sladenovića. (Pomorski muzej JAZU u Dubrovniku)

pravnim spisima) pogibija ovog Iveljina broda, koji je sudjelovao u sastavu takozvane španjolske »Nepobjedive armade«⁴⁵.

Bilo je više članova obitelji BOŽINA iz Slanoga, ali od 1571. do 1600. godine zaista su kap. Stijepo i kap. Bartul bili među tadašnjim najistaknutijim Slanjanima i po svojim nautičko plovidbenim sposobnostima i pomorsko trgovačkom djelovanju na svjetskom pomorsko trgovačkom tržištu. Božine su bili vlasnici ili suvlasnici male nave »Sveti Križ« iz 1577. godine koja je mogla ukrcati oko 280 tona korisnog tereta, broda »Sveta Marija Loretska«, nave »Gospa od Milosrđa« i velike nave Božina istoimeonom »Sveti Križ« od 900 tona nosivosti (iz 1599. godine). Njihovi trgovački jedrenjaci pokrivaju već uhdana tadašnja sva mediteranska pomorsko-brodarska tržišta a posebno su obavljali pomorsko trgovačke i lučke operacije u ovim lukama: Ancona, Barletta, nekoliko španjolskih luka, Lisabon (i dalje, jer je osiguranje glasilo polaskom broda iz Lisabona!), Genova (osiguranje polaskom »Svetog Križa« iz Genove), Napoli, Livorno, pa luke u Levantu itd. U svojim brodarskim poslovima Božine su poslovno surađivali s ovim trgovcima i pomorskim privrednicima: A. Panimaco (Ancona), S. Beneša, D. Crijević, V. Brzica,

Crtež prema slici galijuna obitelji Dolniti-Tasovčić iz Slanoga (Druga pol. XVI stoljeća).

Slika se nalazi u crkvi Franjevaca u Slanome

⁴² HAD. Noli 56-1, sv. 55, f. 164 i 239 (prema procjeni taj je galijun vrijedio 35.000.— dukata).

⁴³ HAD. Noli 56-1, sv. 55, f. 28v i 269.

⁴⁴ HAD. Noli 56-1, sv. 8, f. 249v, 16, 17, 28v. 56-1b, sv. 3, f. 4v. Sv. 8, f. 23v, 32v, 50, 51v, 118v, 205v, 228, 231. Sv. 9, f. 11, 130, 190. Sv. 10, f. 118v. Sv. 11, f. 127v-128 i 129v. Sv. 12, f. 54 i 139. Sv. 17, f. 154v-155. Sv. 18, f. 59v-60.

⁴⁵ HAD. Noli 56-1, sv. 23, f. 35v. Pored ostale druge literature o sudjelovanju Dubrovčana (posebno Slanjanca i rPimoraca) u čuvenoj ali neslavnoj španjolskoj »Nepobjedivoj armadi« vidi: John de Courcy Ireland, Ragusa and the Spanish Armada of 1588. o. c.

M. Pracat, V. Stjepović Skočibuha, Đ. Ivelja (bio je karatista njihova broda), N. Gradić, M. Rado, M. Brajčić, B. Jelić, M. Nenko, B. Nalješковиć, I. Mažibradić, D. Kaboga, N. Radulović (Napoli), I. Gleđević (Barletta) itd. Zapovjednik njihova broda (pored Božina) bio je i kap. Pavo Stjepović.⁴⁶

U nastavku slijedi naša početna izlaganja. U 1567. godini bila je vrlo angažirana nava »Sveta Marija Kandelora« kap. Iva LETJELE, dok je galijun kap. Frana Letjele više plovio u 1570 — 1571.⁴⁷ Dana 12. kolovoza 1570. u Anconi Frano Zuzori krca teret u navu kap. Nika JUNKA iz Slanoga. Taj posao osigurava Ivo Luginić (osiguranje traje od dana ukrcaja tereta u Anconi do dana urednog iskrcanja tereta u dubrovačkoj luci uz rizik od 2%).⁴⁸ Nismo sigurni koliko je plovila nava patrolna Jaka Šarulje.⁴⁹ Evo opet jedan brod iz Slanoga u službi dubrovačke vlade. Dana 9. srpnja 1572. god. Knez Dubrovačke Republike osigurava novac koji je poslan po zapovjedniku nave »S. Annontiatia« Pera LALIĆA iz Slanoga. On je odjedrio u luke Sicilije da tamo nabavi i ukrca žito te da ga dopremi u Dubrovnik. Preko 100 pomorskih osiguravatelja osigurali su ovo poslovanje u rizik od 4% (vrijednost osiguranja 6.500 dukata).⁵⁰ 1572. g. počele su se na gruškim brodogradilištima graditi dvije nave: jedna Franu Raduloviću a druga Stijepu Vodopiji iz Slanoga. Drvena građa za brodogradnju tih brodova nabavljala se iz Italije. Stoga su uzeli u najam skirac kap. Antuna DAMJANOVA iz Slanoga. To drvo nabavljeno je u Tremiti i u Peschici.⁵¹ U to je vrijeme u Dubrovniku privredno djelovao i u pomorskom osiguranju Nikola Paće.⁵² Dana 14. siječnja 1573. godine Jako Šarulja osigurao je trup i »nole« u navi »Sveti Križ« pod zapovjedništvom kap Pava STJEPOVIĆA iz Slanoga.⁵³ Zanimljivo je ovo osiguranje: Frano Radulović osigurao je tri brodska topa (»smerigli«) i pet »maškula« na maloj navi (»navetti«) kap. Rada Allegretto. Osiguranje započinje danom odlaska toga broda iz Slanoga.⁵⁴ Te i slijedećih godina kap. Rado neprestano je u plovidbenim zadacima, ali ponajviše za luke Puglie i Abruzza, a kap. Pero Allegretto iz Dubrave bio je zapovjednik pelješkog broda od 24 tona nosivosti korisnog tereta.⁵⁵ Koliko je kap. Antun L. BANIĆ iz Slanoga obavio plovidbenih zadataka u 1575. godini svojom navom »Gospa od Milosrđa i Sveti Antun« — nismo mogli doznati.⁵⁶ U 1576. pomorski privrednik i trgovac Božo PAVLOV iz Slanoga osigurao je svoju osobu za sva putovanja i s bilo kojim brodom kojim će ploviti.⁵⁷ U istoj godini Benedikt Gundulić osigurao je teret koža koji je bio ukracan u dubrovačkoj luci u veliki galijun kap. Marka PAVLOVA iz Slanoga (odjedrio je u Brindisi).⁵⁸ Početkom veljače 1579. zabilježen je ugovor o najmu brodskog prostora kada je kap. Pero Pavov BENEDEVIŠ, zapovjednik galijuna (oko 180 tona nosivosti korisnog tereta, a brojio je 15 članova brodske momčadi) imenom »S. Annunciata« unajmio taj brod Mihui Bogeti. Iz Dubrovnika su otplovili u Aleksandriju (»d'Egitto«) u kojoj luci će 40 dana krcati različiti teret a posebno goveđe i bivolje kože, a nadasve razne mirodije (. . . tante specie, compresa la canela in scaffazzi, tante cassia, schibe seicento cinquanta di lino. . .).⁵⁹ Skoro u isto vrijeme Knez i vijećnici

Dubrovačke Republike šalju novac po kap. Pavu Stjepovu iz Slanoga koji će svojom navom iz Dubrovnika otploviti u Drač i druge luke u Albaniji i tamo nabaviti i kupiti teret žita pa ga dopremiti u Dubrovnik.⁶⁰ Istim nalogom dubrovačkog Kneza (ali godinu dana poslije) odjedrio je i kap. Pero Ivanović iz Slanoga svojom navom »Sveti Ivan Krstitelj« (ta plovidba bila je osigurana na iznos od 5.300 dukata uz rizik od 4,5%). U to vrijeme nava »Sveti Frano i Sveti Antun« kap. Frana RADMILI obavljala je lučke operacije u Napoli.⁶¹

Od 1583. pa do kraja toga stoljeća neprekidno su zaposleni u nautičko komercijalnim zadacima ovi pomorski privrednici i moreplovi iz obitelji VODOPIJA: kap. Pavo Mihov, kap. Pero Ivanov i kap. Vlaho. Oni su zapovijedali navom »Sveta Katarina«, navom »Sveti Roko«, navom »Sveti Jerolim« i navom »Gospa Velika«. U prijevozu različite trgovačke robe plovili su iz dubrovačkih luka u pristaništa Puglie, Abruzza (a posebno su posjećivali Barlettu i pristanište Lanciana), pa luke Levanta, Napoli itd. Također su prevozili terete na liniji Carigrad, grčki otoci Venecija itd.⁶²

⁴⁶ HAD. Noli 56-1b, sv. 2, f. 145. 56-1b, sv. 3, f. 4v i f. 154. Sv. 10, f. 232-233. Sv. 11, f. 209, 217v. Sv. 12, f. 133, 138v. Sv. 17, f. 218v-219. Sv. 21, f. 162. Sv. 33, f. 9, 194, 226. Sv. 34, f. 14-15, 195v, 218. Sv. 35, f. 2 i 236. Sv. 38, f. 176. Sv. 39, f. 53. Taj je Slanjanin u Barletti nakrcao teret žitarica (prema ugovoru krcanje je trajalo 10 dana) i to prevezao u Napoli. Bilo mu je plaćen nol 8 dukata za 1 kar težine žitarice. Osim Napoli dio tereta bio je prevezen u Livorno i u Genovu uz nol od 11 dukata.

⁴⁷ HAD. Noli 56-1, sv. 3, f. 109v i 169. Sv. 6, f. 150, 172v, 181, 205. Sv. 7, f. 44, 49, 59v, 89v, 91 i 93.

⁴⁸ HAD. Noli 56-1b, sv. 1, f. 147.

⁴⁹ HAD. Noli 56-1, sv. 7, f. 47 i 130.

⁵⁰ HAD. Noli 56-1b, sv. 3, f. 28v.

⁵¹ HAD. Noli 56-1, sv. 8, f. 139 i 179. Drugi ugovor o najmu broda potpisan je 16. listopada 1572. godine.

⁵² HAD. Noli 56-1b, sv. 3, f. 126.

⁵³ HAD. Noli 56-1, sv. 9, f. 6.

⁵⁴ HAD. Noli 56-1, sv. 10, f. 40.

⁵⁵ HAD. Noli 56-1, sv. 9, f. 146 i 149. Sv. 10, f. 56 i f. 60.

⁵⁶ HAD. Noli 56-1, sv. 10, f. 169v.

⁵⁷ HAD. Noli 56-1b, sv. 4, f. 47v. Dakle, osiguranje je obavljeno protiv« . . . schiavitù e della morte che nella schiavitù gli potrebbe occorrere . . . ». Osiguranje je upisano uz rizik od 5,5% za ukrcaje u bilo koji brod.

⁵⁸ HAD. Noli 56-1b, sv. 4, f. 157 i 165. Taj se galajun zvao »Gospa od Milosrđa«, a otplovio je iz dubrovačkih voda po teret ulja u Brindisi.

⁵⁹ HAD. Noli 56-1, sv. 12, f. 171, 183 i 185.

⁶⁰ HAD. Noli 56-1, sv. 12, f. 194v-195.

⁶¹ HAD. Noli 56-1, sv. 13, f. 165, 229-230. Sv. 14, f. 58v-59 od 5. listopada 1580. — to mu je bilo drugo putovanje, a treće u toj godini (očito su u toj godini suvlasnici i kapetan imali extra profite). Zadnje osiguranje je uz 9% — znači plovidba izvan Jadrana. Svezak 14, f. 18v-19 (putovanja izvan Jadrana). Sv. 13, f. 200.

⁶² HAD. Noli 56-1, sv. 17, f. 132—133. Sv. 19, f. 187-187v. Sv. 21, f. 63v, 116, 298. Sv. 22, f. 29. Sv. 23, f. 31. Sv. 24, f. 24, f. 294. Sv. 27, pod datumom od 6. srpnja 1591. Sv. 29, f. 170. Sv. 39, f. 109v-110. i f. 153.

Die 30 Januarij 1630

Col nome de N. S. S. Leon Viaggio quadragesimali. ad: Piero Melic
 padroni de la sua fregata nome S. Iovanni, essere nel porto
 de Sancho vicino a quello di S. Iovanni, di sua persona, adunato
 espogni no no: da de fregata no no: ha freg. magna,
 ben armada, armaggiata, con sufficiente nom. di marinari
 munite, etta a naufragio provento a Nicoli de lup de
 Anonari qui pmo pado auestano e lad p. a nome offenso
 lo d'ue p. gli p. an. ind. Mevo odabati, Ali daibata
 Veis figlio di etgi fuit, Mulo sarac, et Begeb de
 Marga Anuli di Anonari, da' quale d'ue senen' egi sonno
 di cui p. an. de' et d'el p. an. in un li p. an. M. gli e
 M. u. ag. de qui p. an. de'

Kopija dijela ugovora o najmu broda.
 Slanjanin kap. Pero MILIC, patrun-za-
 povjednik fregate imenom »Sveti Ivan«
 (tada usidrena u luci Janska) daje taj
 brod u najam trgovcima iz Bara za
 prijevoz ulja.

(HAD. Noli e sicurtá, 56-1b, sv. 6, f.
 134, od 30. siječnja 1630.)

U 1583. kap. Nikola Bendeviš, zapovjednik nave
 obavio je vrlo unosno (i nije mu to bilo prvi put!
 Mnogo ih je obavio) putovanje iz Dubrovnika u Ro-
 dosto (tadašnje najpoznatije lučko trgovište u Mra-
 mornom moru) kamo je ukrcao teret vune i raznih
 koža i to prevezao u Dubrovnik i u Anconu.⁶³

U arhivskoj knjizi u kojoj su zabilježeni ugovori
 o najmu brodova i o pomorskom osiguranju s dan-
 om 13. rujna 1584. bilo je ovo zabilježeno: kap. Ra-
 do Allegretto Tasovac (Tasovčić?), suvlasnik i za-
 povjednik nave »Gospa od Milosrđa« obavio je osigu-
 ranje toga broda za vrijeme od 6 mjeseci uz rizik
 od 6,5% (znači za plovidbe izvan Jadrana!). Stijepo
 Mojšić, Jako Martolosić, Vale Gigenti, Augustin Pu-
 cić i drugi bili su osiguravatelji.⁶⁴ Godine 1585. Cvi-
 jeto Đurđević suvlasnik je (vlasnik je 8 »karata« od
 24 ukupnog vlasništva) broda »Sveto Trojstvo« koji
 je bio pod zapovjedništvom kap. Pera Lukova s Pe-
 lješca.⁶⁵ Nisu Slanjanini imali samo velike (izvan jad-
 ranske plovidbe) trgovačke jedrenjake; tako je pa-
 trun (vlasnik i zapovjednik) Marko Ivov SIBILJAN
 prevezio svojom »barkom« terete jedreći iz dubro-
 vačkih luka u pristaništa Boke Kotorske i nazad.⁶⁶

Od 1590. do 1608. kapetani zapovjednici trgovač-
 kih jedrenjaka izvan jadranske plovidbe Nikola BAR-
 BJERIĆ, Pavo Barbjerić i Miho Barbjerić plovili i
 pomorsko trgovački privredivali s galijunom »Sveta
 Marija Bonaventura i Sveti Antun«, sajetom (tip
 broda) i jednim »brodom«. I ovi Slanjanini vrlo us-
 pješno su se uklopili u mediteransko brodsko tržište
 pa su iskoristili potražnju brodskog prostora za vri-
 jeme najživlje konjunktore mediteranske pomorske tr-
 govine. To njihovo poslovanje asistirali su (pomor-
 skim zajmovima i pomorskim osiguranjima) ovi priv-
 rednici: Ivo Ivelja, Donato Visco (iz (iz Barlette),

Drago Cervca-Crijević, Marica, udovica Miha Radova,
 Ivo Somun, Stijepo Gradić, Pero Bunić, Pavo Guče-
 tić, Sigismund Bobaljević, Ivo Facenda i mnogi drugi.
 I Barbjerići su doživjeli jednu vrlo tešku pomorsku
 havariju: galijun (ili sajeta) »Sveta Marija Bona-
 ventura i Sveti Antun« doživio je brodolom za vri-
 jeme boravka u luci Aleksandrije (Egipat). S obzi-
 rom da je brod bio osiguran bila je nadoknadena ma-
 terijalna šteta (likvidacija te pomorske havarije vo-
 dila se sve do 1593. godine), ali nam nije poznato
 da li je za vrijeme tog brodoloma bilo ljudskih žr-
 tava i stradanja.⁶⁷

U 1595. nava kap. Marka MIHOVIĆA, nava kap.
 Marka BRSEČINE »Sveti Petar i Pavao« plove u
 dugoj plovidbi a Frano KNEŽIĆ obavio je u Dubrov-
 niku osiguranje nave »S. Annuntiata«.⁶⁸ Nakon ovog
 pomorskog osiguranja Lukrecija Stjepović kao suvlas-
 nica jednog »karata« (u vrijednosti od 300.— dukata)
 osigurala je navu »Gospu od Milosrđa« tada pod za-
 povjedništvom kap. Luka BANICA iz Slanoga. Su-
 vlasnik je ove nave i Rade Allegretto.⁶⁹ Da je Slano

⁶³ HAD. Noli 56-1, sv. 17, f. 32 i 84. To putovanje
 za Crno more — Dubrovnik — Varna — Dubrovnik
 — uspješno je završeno.

⁶⁴ HAD. Noli 56-1, sv. 18, f. 153-154.

⁶⁵ HAD. Noli 56-1, sv. 19, f. 185v.

⁶⁶ HAD. Noli 56-1, sv. 21, f. 150v.

⁶⁷ HAD. Noli 56-1, sv. 25, f. 244 i f. 262. Sv. 26,
 f. 148. Sv. 27, f. 138 i f. 152, pa f. 200 od 7. veljače
 1592. godine. Sv. 28, f. 38. Sv. 48, f. 172v.

⁶⁸ HAD. Noli 56-1, sv. 31, f. 38v, 113v, 115 i 119.

⁶⁹ HAD. Noli 56-1, sv. 34, f. 13. Suvlasnik te nave
 bio je Rade Allegretto. Osiguranje je zabilježeno uz
 7%. Na f. 138v: u Carigradu krca galijun kap. Do-
 listovića. O plovidbenim poslovima kap. Luka Banića
 (kada je bio osiguran uz 7% za 6 mjeseci) vidi: sv.
 32, f. 261v.

amata . . . *M. G.*
 Juan Murinna di Slano teri prodoto corad ut sup.
 monito Giura, et sup. il primo capo. Levali, quale
 con suo Giuram^{to} depose, e dice nasada etri godivisa
 biondica namierio ia u obasina da uighrieh da Duzh
 Litar Mithou i Baničina ~~adesso~~ Koiu ues u Marin
 Mled. Tarzonia jedan brod od rasliani Goy. Lient
 di Logo, i ta Brod conzonia uenit Mled, rčenommu
 Petru Mithou, i onigommu Liru, i ostaliku od puzza
 hiri da ti Brod deuet ducata ipos, i onigaku oba dua
 odneli i diti u obasina.
 M. sup. il 2. cap.

Pomorci Ivo MURINA iz Slanoga i
 Pero MIHOV(ić) iz Baniča zapisani su
 u ovom spisu u vezi kupnje-nabave
 broda.
 (HAD. Diversi di Stagno 72.1, sv. 56,
 f. 48v, iz 1697. godine)

bilo također i komercijalna luka i pomorsko središte
 potvrđiva nam i ovo (a takvih je bilo ukrcaja više):
 Jero Crijević je osigurao teret koža i druge robe što
 je bilo ukrcano u Slanome u Dolistovičev galijun.
 Taj je teret bio otpremljen i iskrcan u Anconi⁷⁰ kamo
 je odjedrila nava »Sveti Ivan Krstitelj« kap. M. Mi-
 hovića koja je u siječnju 1597. godine (nakon osigu-
 ranja uz rizik od 6,3%) otputovala sa sidrišta u Mlje-
 tu.⁷¹ Do kraja ovog stoljeća brodovi i nave kap. Marka
 Brsečine, kap. Luka Baniča, kap. Bartula Božine, kap.
 Matije Mrnare i kap. Iva Brsečine obavili su vrlo
 unosne nautičko komercijalne poslove u plovidbama
 izvan Jadranskog mora.⁷²

Ovim retkom zakoračili smo (u ovim našim raz-
 matranjima) u 17. stoljeće, pa započinjemo s Marinom
 Perkovim iz Banje (»da Bagnia di Slano«) koji je
 osigurao novac koji je bio ukrcan u navu »Sveti Ni-
 kola«. Taj je novac namijenjen kupovanju trgovačke
 robe u Valoni, Carigradu i općenito na Levantu, a za
 dubrovačko tržište.⁷³ Da li je slijedeće godine kap.
 Ivo Jerinić svojom navom također plovio za Levant,
 nismo mogli doznati.⁷⁴ Međutim, znamo sigurno da je
 Ivo DINIČIĆ kada je bio zapovjednik nave »Sveto
 Trojstvo« odjedrio u Aleksandriju i tamo nakrcao svoj
 brod različitim trgovinom koja je bila određena za
 Anconu. S njim su putovali dubrovački trgovci Bunić
 i Sorkočević, a glavni osiguravatelj bio je Dragoje
 Crijević. Ta je Diničićeva nava doživjela tešku po-
 morsku havariju u vodama Ancone.⁷⁵ Koju vrst lučko-
 pomorske operacije je obavljao brod kap. Mata Mrna-
 re u 1604. godini nije nam jasno, ali smo doznali da
 je iz luke Slano odjedrio dana 7. lipnja s plovidbenim
 zadatkom da u Barletti ukrcata teret soli.⁷⁶ Nekoliko
 godina poslije u Dubrovniku se bave pomorskom pri-
 vredom a posebno pomorskim osiguranjem Ivo LJU-
 BAN, Pero VODOPIĆ, Božo ALLEGRETTO i još neki
 drugi Primorci ili Slanjani.⁷⁷ Nešto u isto vrijeme u
 Dubrovniku je Frano Ratković bio osigurao 65 barjela
 slane ribe koja je bila ukrcana u »barku« patruna
 Đura BOKUNA.⁷⁸ Slični posao obavio je Luko Markov

»barbiere« ali za račun Vice I. LJUBIŠIĆA, a teret
 je bio ukrcan u trgovački jedrenjak tipa pedota pa-
 truna Paska KRALJEVIĆA (odjedrio je s tim tere-
 tom koža u Brindisi).⁷⁹ U Dubrovniku je početkom
 1627. bilo obavljeno pomorsko osiguranje za račun
 Antuna Vickova iz Perasta nastanjenog u Liscu
 (»habitante a Lissaz«). Novac (osiguranje je glasilo
 na 1.200.— Pezze Reali) je bio određen za nabavu
 žitarica u albanskim lukama.⁸⁰ U toj je godini još
 svojim brodom Đuro Bokun prevezio putnike i trgo-
 vačku robu iz Dubrovnika u Barlettu. John Daston i
 Thomas Uneewood (oba engleska veletrgovca stalno
 nastanjena u Dubrovniku), pa Vice Pieri, Andro Vi-
 centi i Luko Petrović osigurali su to Bokunovo po-
 slovanje.⁸¹

⁷⁰ HAD. Noli, 56-1, sv. 34, f. 150-151, 255, 258v,
 260, 261 i 262. U to vrijeme u Slanome stalno stacio-
 nira dubrovački državni-ratni brod koji drži red u
 tome akvatoriju dubrovačke države i bdi na sigurnost
 pomorsko-trgovačkog puta u tome dijelu Republike.
 Josip Luetić, Brodovlje Dubrovačke Republike 17.
 stoljeća, o. c. str. 106 i 136.

⁷¹ HAD. Ruoli 56-1, sv. 35, f. 61, 134 i 135.

⁷² HAD. Noli 56-1, sv. 35, f. 59-60. Sv. 37, f. 7 i
 f. 195. Sv. 38, f. 182. U toj navu u suvlasništvu broda
 sudjeluje Ragnina. I ovaj jedrenjak plovi izvan Jad-
 rana. Sredinom 17. st. Mornare su imale jedan brod
 od 200 tona i jedan od 600 tona nosivosti korisnog
 tereta.

⁷³ HAD. Noli 56-1, sv. 43, f. 134.

⁷⁴ HAD. Noli 56-1, sv. 44, f. 149 i f. 232v.

⁷⁵ HAD. Noli 56-1, sv. 44, f. 167v, 221, 226v, 239.
 Sv. 46, f. 21-22 — tu je zabilježeno da je taj brod
 dojedrio iz Aleksandrije (Egipat) ali je 5. siječnja
 odjedrio u Anconu.

⁷⁶ HAD. Noli 56-1, sv. 45, f. 168v.

⁷⁷ HAD. Noli 56-1, sv. 52, f. 40, 41, 54.

⁷⁸ HAD. Noli 56-1, sv. 53, f. 43v.

⁷⁹ HAD. Noli 56-1, sv. 53, f. 55.

⁸⁰ HAD. Noli 56-1b, sv. 5, f. 109 i 110. Taj novac
 »Pezzi reali di Spagna« bio je ukrcan-predan u lo-
 pudskoj luci kap. Trifoni iz Perasta zapovjedniku
 marsilijane imenom »Gospa od Karmena«.

⁸¹ HAD. Noli 56-1, sv. 57, f. 44.

Ovom zgodom izdvajamo samo ponešto o brodersko nautičko komercijalnoj djelatnosti (zasad samo) dvojici iz pomorske obitelji MILIĆ. I to za razdoblje od 1626. do 1688 (u drugom dijelu ovog našeg izlaganja bit će govora još o Milićima). Kap. Pero Matov MILIĆ, zapovjednik svog broda tipa fregate (trgovačke) »Sveti Ivan« iz Slanoga obavljao je sve međunarodne pomorsko trgovačke plovidbene zadatke na svim prostorima Jadranskog mora sve do Valone, a plovio je i izvan Jadrana. Lučke ukrcajno iskrcajne poslove obavljao je ponajviše u ovim lukama: Mola, Drač, Brindisi, Zaton, Dubrovnik i razumljivo Slano, Polignano, Sengallia, Barletta, Shengjin, Venecija, Gruž, Ancona, itd. Poslije havarije i brodoloma njegove fregate kap. Pero Matov Milić nabavio je (izgradio — vjerojatno u Grgurićima) novi grip. U tom svom poslu ovaj je Milić surađivao s mnogim pomorskim privrednicima, bankarima, trgovcima s predstavnicima vlasti nekoliko država itd. a evo nekih od tih: Krtica (Gruž), Ruskov, Dragi, Sorkočević, Nalješković, Husein Hađi (iz Herceg Novi), Zanchetti, Stahor (Gruž), Bošković (iz Dola), John Daston Englez trgovac u Dubrovniku, Guerini, William Yate (Englez stalno nastanjen u Dubrovniku), Vlajki, Sladojević.⁸² Kap. Mato Milić, zapovjednik svoje fregate imenom »Sveti Ivan Krstitelj« u zajednici s drugim Milićevim brodom galijunom imenom »Gospa od Karmela i Sveti Ivan Krstitelj« izvršavao je slične plovidbene i trgovačke poslove kao i kap. Pero Milić, samo je ovaj plovio i do Carigrada kao i u Livorno itd. I kap. Pero i kap. Mato ponekad su u plovidbama zajedno jedrili i tako se bolje zaštićivali protiv gusara. U tim pomorsko trgovačkim poslovima Miliće su asistirali (novcem i pomorskim osiguranjem) ovi pomorski privrednici: Vodopić, Bjelokosić, Vodopić, Rogaćić, Aron Coen, Klačić, Zubović, Cerva-Crijević, Gučetić, Latinčić, Bunić itd.⁸³ Kakve je sve pomorsko trgovačke i druge nautičko komercijalne poslove obavljao 1680. godine Frano Milić nismo još mogli doznati. Tada je trgovao i bavio se pomorskim osiguranjem i to u zajednici s nekim Ivanom iz Risna. Ta je osigurana trgovina (uglavnom kože) bila otpremljena u Veneciju.⁸⁴

U ovom dijelu našega rada još ćemo se osvrnuti s najnovijim vijestima o Ohmučevićima.

Dana 14. lipnja 1633. godine kap. Vlaho Pišić kao glavni vlasnik nava »S. Angelo« koja je bila pod zapovjedništvom kap. Stijepa OHMUČEVIĆA (nismo doznali koliko su Ohmučevići imali suvlasništvo u ovom brodu — ali su sigurno imali, jer svaki zapovjednik brodova dubrovačke države morao je biti suvlasnik jedrenjaka kojim je zapovijedao!), osigurao je taj brod za vremensko razdoblje od 6 mjeseci uz rizik od 9% (znači: ovaj je brod obavljao plovidbene zadatke izvan Mediterana). Međutim, već slijedeće godine kap. Stijepo Ohmučević povlači se s mora i više ne plovi. Od tada pa sve do sredine 17. stoljeća bavi se vrlo intenzivno pomorskom privredom, pomorskom trgovinom, pomorskim osiguranjem itd. Sada je zapovjednik nave »S. Angelo« kap. Vlaho Pišić, a Ohmučević vodi administrativne poslove zajedničkog broda, posebno se brine oko unajmljivanja, osiguranja i drugih poslova — logično radi zajedničke koristi. Za to vrijeme ta nava bila je anga-

žirana od Carigrada na Levantu pa preko grčkih otoka, Messine, Napoli i drugdje. U Jadranu je najviše posjećivala albanske luke, Anconu i Rijeku. U tome poslovanju trgovačko-pomorsko-financijski partneri bili su mnogi dubrovački i drugi trgovci i pomorski privrednici I. Ljuban, S. Vodopić, M. Medan, V. J., John Daston, kap. F. Nenčić, K. Brsečina, kap. M. Ogrizić itd. Nismo mogli doznati u pojedinostima o djelatnostima kap. Nikole Ohmučevića koji je broderski i nautičko komercijalno djelovao sredinom i u drugoj polovici 17. stoljeća. Dok je kap. Petar Ohmučević kao isluženi brod i zapovjednik broda često bio pomorski ekspert i član Pomorskog konzulata Dubrovačke Republike itd. Pri kraju stoljeća Damjan Ohmučević boravio je u Kraljevici.⁸⁵ Toliko o Ohmučevićima, pa prelazimo na već nekim redom utvrđeni način izlaganja o Slanjanima i Primorcima kao profesionalnim moreplovcima i svjetskim brodarima koji su sudjelovali u međunarodnom brodarstvu Dubrovačke Republike.

Od 1640. do 1650. godine (prema ovim našim arhivskim istraživanjima iz samo jedne arhivske serije!) najangažiraniji brod i pomorski privrednik i moreplovac u dubrovačkoj državi bio je kap. Mato Marinov OGRIZIĆ iz Slanoga. On je suvlasnik i zapovjednik najdjelotvornijeg (u to doba) trgovačkog jedrenjaka na Mediteranu pulake imenom »Pre-svijetla Gospa i Sveti Josip«. On je razgranao svoje djelovanje i na Istoku i na Zapadu. Svojom pomorskom trgovinom upravlja i na brodu, ali povremeno djeluje s kraja iz Slanoga. Tada mu je zapovjednik pulake kap. Pero DANESE. Inače suvlasnici te pulake bili su kap. Stijepo Ohmučević i Frano FINDELLA. To je bio brod koji je imao tri jarbola, sa križevima. oblicama, putama, kormilom, sa svom opremom, više jedara, dva sidra, guninu (glavni-jaki konop) od 100 pasa, nekoliko vrsti konopa, kaić, dvije busule — kompasa, dva pješčana sata — ampolette, svjetiljku, zastavu, barjeli za vodu i vino, kablice za vodu, itd. itd. kako je to bilo zabilježeno »in margine« kada je ta nava data u najam za jedno putovanje u Tunis (»Tunisi di Barbaria«). A prije toga najma pulaka je bila pod najmom Samuela Maestra koji je prevozio svoj teret koža, katrana itd. iz dubrovačke luke u Veneciju. Slično je uzeo u najam i Frano Sorkočević, pa Sebastijan Gadaleta iz Molfette itd. Osim spomenutih pomorskih privrednika

⁸² HAD. Noli 56-1b, sv. 5, f. 6 od 12. siječnja 1626. i f. 8. 56-1b, sv. 5, f. 47v, 102, 175v, 115v, 116v, 200v-201, 238v, 282, 292, 297v, 298, 265, 266, 266v; 56-1, sv. 57, f. 126, 153, 203.

⁸³ HAD. Noli 56-1, sv. 57, f. 242, 266, 268 i 268v. Sv. 58, f. 202. Sv. 59, f. 179v i zapis o pomorskom osiguranju u toj knjizi od 8. prosinca 1635. Sv. 60, f. 92, 125, 167v, 169v, 176v i 170 (177).

⁸⁴ HAD. Noli 56-1, sv. 63, f. 186.

⁸⁵ HAD. Noli 56-1, sv. 58, f. 82, 110v, 115, 165. Sv. 59, f. 99v, 125, 126, 128 (prevezio je 610 bosanskih si- reva u Anconu), f. 139, 143, 146v, 148, 180, 203, 209v, 212, 226v, 228v-229, 291. Sv. 60, f. 24, 50, 55, 55v. HAD. Consilium Rogatorum 3, sv. 100, f. 122v — kap. Niko Ohmučević. 56-1, sv. 62, f. 267v. HAD. Consolato di mare — Assemblea 56-4, sv. 4, f. 12v, 25, 47, 61 i f. 83. Uz kap. Pera Ohmučevića, pomorskog stručnjaka tu se spominje i nautički ekspert Nikola Milić iz Kručice, Ivan Vićana iz Topologa i drugi Primorci.

NOI GIOVANNI GASPARO IVEGLIA OHMUCHIEVICH
CONSOLE PER L'ECCELLENTISSIMA REPUBBLICA DI RAGUSA
IN SMIRNE E SUE DIPENDENZE.

Acciamo ampia, ed indubitata Fede a qualunque Illustrissimo, ed Eccellentissimo Magistrato, & ad altri in qualsivoglia luogo, a cui perverrà la presente nostra, siccome parte di questa. *... nominata ...*

Službena isprava Ivana G. I. Ohmučevića (Slanjanina) generalnog konzula Dubrovačke Republike u Izmiru iz

1787. godine.
(Pomorski muzej JAZU u Dubrovniku)

In fede di che abbiamo firmata la presente di nostro proprio pugno, e corroborata col falso Sigillo di questo nostro Consolato.

F. in Sciras il di ... 1787
Gio. Gasparo Ivegla Ohmuchievich

u ovom poslu Ogrizićeve pulake sudjeluju: T. Latinčić, S. Hlanjević, I. Bošković, F. Vlajki, J. Nalješković itd. I ova pulaka ovih Slanjana popunjavala je brodsku momčad iz Slanoga i iz Primorja itd.⁸⁶ U 1649. pomorac Vice KAZNAČIĆ iz Slanoga piše molbu vladi dubrovačke države, a nešto slično Petar Ohmučević.⁸⁷ Godine 1656. pulaka kap. Pera BIANCHI plovi i izvan Jadrana,⁸⁸ a kap. Stijepo Brsečina svojim gripom zauzet je prijevozom tereta iz Bakra, Bakarca i Rijeke u Dubrovnik.⁸⁹ Već smo spomenuli Slano kao trgovačku luku i kao »remontnu« luku. Tako je u 1662. godini u toj luci prije nego što je otputovao u Barlettu obavio manje popravke na brodu tipa patača kap. Vice Orebić.⁹⁰ Kako je završio spor između Pava Brseča iz Slanoga i patruna iz Broca koji mu je prevezio teret slane ribe u Senigalliju nismo mogli doznati.⁹¹ Pri kraju 17. stoljeća kap. Pasko Dolistović-Dolisti zapovijedao je navom imenom »Zlatna Zvijezda«, a 1688. godine odjedrio je iz Ravenne s teretom žitarica za Cotrone.⁹² I na kraju ove vrste našeg izlaganja spomenut ćemo i ovo: vlada dubrovačke države donijela je odluku da se »brod« — cimba Andra MATKOVA iz Kručice ponad Slanoga mora dopremiti ispred dubrovačkih lazareta i tu zapaliti zbog teškog prekršaja.⁹³

U tim pomorskobrodarskim i nautičkokomercijalnim djelatnostima najznačajniji činilac su moreplovidci i pomorski privrednici, a posebno članovi brodskih posada. Oni su bili nosioci ne samo cjelokupnog pomorskotrgovačkog već velikim dijelom i općeg ekonomsko-društvenog života i razvoja te regiji bivše Dubrovačke Republike — Slana i Slanske knežije.

U 18. stoljeću na trgovačkim jedrenjacima koji su vijorili državnu zastavu Dubrovačke Republike duge plovidbe bile su uglavnom ove nautičko-brodске službe (i zvanja): kapetan-zapovjednik broda, brodski pisar (i brodski pisar koji uči nautiku), pilot, vođa palube, brodski igviardijan (slična služba kao vođa palube), kadet (to je bio u ta vremena rukovodeći — »oficirski« dio brodskih posada dubrovačkih brodova), ekonom, nokijer, brodski tesar (»kalafato«), kormilari, obični mornari, mladići i mali-djetići (početnici-mornari).

Već imamo popis Slanjana i Primoraca moreplovacu koji su sredinom 18. stoljeća bili u sastavu brodskih posada na trgovačkim jedrenjacima Dubrovačke

Republike duge i jadranske plovidbe. Popis je sastavljen abecednim redom prezimena a sistematiziran po mjestima ili po porijeklu, kako su označeni u arhivskim izvorima (Slano »Primorje« što označava teritorij bivše knežije Slano ili određena sela ili mjesta). Popis se odnosi na 1744 — 1760. godinu.⁹⁴

U tome razdoblju iz Slanoga su bili ovi brodovlasnici — suvlasnici trgovačkih jedrenjaka duge plovidbe koji su vijali dubrovačku državnu zastavu (nismo doznali da li su Slanjanima imali brodove — kao u prijašnjim stoljećima — pod stranim zastavama): Antun Bernardić, Marin Bernardić, Cvijeto Daničić, Pavo Dender, Ivo Brsečina, Baldo Dobrosravić, Frano Kavović, Stijepo Ivanović, Ivo i Stijepo Maras, Gašpo Mihaljević (iz Imotice), Antun Miletić (iz Slanoga a stalno nastanjen u Veneciji), Ivo Jušić, Miho Mitrović, Luko Milković, Gašpo, Marko i Petar Ohmučević, Melko Tasović, Vito Vodopić itd.⁹⁵

⁸⁶ HAD. Noli 56-1, sv. 59, f. 223v, 225, 234. Dana 16. prosinca 1641, bilješka je u vezi pomorske havarije — štete na moru (zbog jakog nevremena objavljeno je bacanje tereta u more zbog zajedničkog spasa posade, trgovaca na brodu i broda. Sv. 59, f. 248v, 260, 262v (bilo je to drugo putovanje u godini), f. 273v. Sv. 60, f. 27v, 35v, 102v, 103, 115v, 138, 140 i 216.

⁸⁷ HAD. Consilium Rogatorum 3, sv. 101, f. 152 (riječ je o pomorcu Vici Kaznačiću), a Cons. Rog. sv. 105, f. 28, 142 i 3) sv. 106, f. 4 (govori se o Petru Ivelji Ohmučeviću).

⁸⁸ HAD. Noli 56-1, sv. 86, f. 97.

⁸⁹ HAD. Noli 56-1, sv. 62, f. 146 i 146v.

⁹⁰ HAD. Noli 56-1, sv. 62, f. 250v i 257v od 8. srpnja kada je bila osigurana velika tartana kap. Nikole Ohmučevića za plovidbene zadatke na liniji dubrovačke vode Senigallija.

⁹¹ HAD. Diversi di Stagno 721, sv. 51, f. 116v, 122 i 139, a na f. 158v (1674) Petar Kaznačić iz Slanoga obavljao je neki posao s Antunom Tudeškim iz Stona.

⁹² HAD. Consolato di mare — Ansemblea 56-4, sv. 4, f. 179.

⁹³ Josip Luetić, Brodovlje Dubrovačke Republike 17. stoljeća, o. c. str. 158.

⁹⁴ Josip Luetić, Pomorac i diplomat Ivan Kaznačić s osvrtom na dubrovačko pomorstvo u 18. i poč. 19. stoljeća. Građa za pomorsku povijest Dubrovnika Pomorskog muzeja Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku, knjiga 1, Dubrovnik 1954. str. 33 — 38.

⁹⁵ Josip Luetić, O pomorstvu Dubrovačke Republike u XVIII stoljeću, o. c. str. 100.

Po prvi put objavljujemo obrađene podatke u obliku popisa visokokvalificiranih i kvalificiranih moreplovaca iz Slanoga i Primorja (Dubrovačkog), koji su od 1797. do 1807. godine bili u stalnom sastavu brodskih posada trgovačkih jedrenjaka Dubrovačke Republike duge plovidbe i međunarodne jadranske plovidbe. Popis sam složio po abecednom redu prezimena s oznakom pomorskog zvanja (zanimanja) i po mjestima, a sve onako točno kako sam to našao zabilježeno u arhivskim izvorima.⁹⁶

Slano: ANDRIJAŠ Miho (03.—16/4 i 45 — kormilar), ASIĆ Ivo (97.—11/50 — Aksić), BEATOVIĆ Đuro (97.—11/8, 15/35 i 04.—16/61 — vođa palube), BEATOVIĆ Vlaho (800.—37), BERNARDIĆ Ivo Marinov (98.—34 — brodski pisar — 04.—17/2), BIANKI Antun Ivov (97.—11/7 — kapetan zapovjednik broda), BIANKI Niko Markov (800.—18 i 03.—16/19 — kapetan zapovjednik broda), BIANKI Pero (01.—92, 04.—16/45 — kadet), BIANKI Vlaho (800.—18, 04.—17/7 — kadet), BOROJEVIĆ Miho (99.—80), BOROJEVIĆ Pero (97.—11/39), BOŠKOVIĆ Marko Vlahov (01.—117), BRATILIĆ Matko (04.14/21), BRSEČ Antun Ivov (800.—30 — Brsečina 02.—15/35 — kapetan zapovjednik broda), BRSEČ Božo (01.—99v, 03.—15/45 i 06.—18/30 — od mornara preko kormilara osposobio se za brodskog pisara), BRSEČ Ivo (99.—83, 800.—20 — pilot i brodski pisar), BRSEČ Pero Ivo (800.—20 — kapetan zapovjednik broda), BRSEČINA Pero (04.—17/26 — kormilar), CVJETKOVIĆ Ivo (97.—11/53), ČULE Miho (800.—51 i 57), DAMJANOVIĆ Damjan (99.—74, 02.—15/35, 03.—15/60, 04.—16/61, 07.—14/57), DAMJANOVIĆ Ivo (800.—21), DAMJANOVIĆ Nikola (03.—15/63), DEROVIĆ Nikola (03.—16/28), DINARIĆ Jozo Mihov (800.—58 — kapetan), DOBROSLAVIĆ Nikola (800.—33), DOLINA Gregor (01.—99v i 03.—15/45v), DOLINA Mato (05.—17/44), FANAT Pero (98.—34), FANTE Luko (97.—12/13v), GAK — GACH Ivo (800.—64), GLUNČIĆ Vlaho (04.—16/61 — brod. pisar), GOLUŠIĆ Antun (800.—57 — vođa palube), GOLUŠIĆ Ivo Antunov (97.—12/8, 99.—51v, 800.—69v — kormilar — 01.—86, 02.—15/34 i pilot 04.—16/61), GRACIĆ Tonko (99.—83), GURIĆ Antun Ignacije (800.—5 i 01.—117v — brod. pisar), GURIĆ Mato (04.17/22), IPŠIĆ Ivo (99.51v, 800.—69v i 800.—14 — kapetan), IPŠIĆ Pavo (99.—61 i 800.—107 — brod. pisar), IVANOVIĆ Nikola (800.—108), JELIĆ Ivan (01.—86 i 04.—17/27), JEMIN Ivo (97.—11/17v), JURČIĆ Pavo (03.—15/63 — brod. pisar), KALUĐEROVIĆ Nikola (97.—11/7v), KAVALI Niko (99.—83), KAVALI Pavo (97.—11/56v i 03.—15/45v), KAVALI Stijepo (99.—83, brod. pisar — 800.—34 — kapetan — 03.—45v i 05.—18/12), KAVALI Vlaho (97.—12/15, 99.—70 — brod. pisar — 01.—107v i 06. 18/17), KAVOVIĆ Andro (04.16/46 i 05.—17/39), KAVOVIĆ Ivo (800.—18 i 04.—17/1), KAVOVIĆ Kristo (99.—86), KAVOVIĆ Šime Kristov (99.—60 — brod. pisar — 01.—104, 04.—17/14 i 05.—17/54), KAVOVIĆ Vlaho (800.—104, 01.—106v — brod. pisar koji zna nautiku i kapetan), 04.—16/40), KAZNAČIN Ivo (99.—16 i 800.—107 — kapetan), KAZNAČIĆ Ivo Božov (05.—17/30 — kormilar), KIRICA Pero (800.—69v), KLJUNAK Marko (01.—88v), KONDENAR Pero (03.—16/19), KORIN-KORE Pero (03.—16/19), KOVAČ Nikola (98.—34 i 800.—57),

KRALJEVIĆ Mato (98.—39v), KRTICA Baldo (97.—12/12 — vođa palube), KRTICA Pero (99.—51v i 80 — brod. pisar), KUNJADIN Mato (97.—12/16, 99.—105 i 03.—15/43 — kapetan), KUŽIN Pero (04.—17/1), LALIĆ Ivan (04.—16/53 i 07.—14/53), LAZAREVIĆ Đuro (07.—14/81), LOBROVIĆ Baldo (98.—34, 800.—33 i 05.—17/42 — kormilar), LORKO Ivo (05.—17/45), LUPI Antun (05.—17/58), LUPI Frano (04.—16/41), LUPI Pero (02.—140), LUPI Vlaho Antunov (99.—81, 800.—30, — brod. pisar — 02.—15/35 — kapetan — 04.—16/61), MARINAŠ Pero (800.—34, 01.—99v i 03.—15/45 — vođa palube), MATELJAN Ivo (04.—14/21), MAŽDIN Mato (97.—11/8 — vođa palube), MILAŠIN Miho (99.—61v, 800.—107 i 02.—15/42 — kadet koji uči nautiku), MILIĆ Antun (03.—16/4, 04.—16/42 i 05.—17/59 — kormilar iz Slađenovića), MILIĆ Ivo Markov (03.—16/19 — brod. gvardijan iz Kručice), MILIĆ Jako (99.—52v i 03.—16/19), MILIĆ Miho (98.—34, 03.—15/43v i 05.—17/58), MILIĆ Pavo (99.—52v, 03.—16/11 i 06.—18/30 — vođa palube), MILKOVIĆ Pavo (99.—52v), MILKOVIĆ Marko (97.—11/10, 98.—41, 50 i 03.—15/60 — pilot i brod. pisar koji zna nautiku, dakle bio je navigacijski oficir), MILKOVIĆ Pero (97.—11/28 i 98.—12/25 — brodski pisar), MILUTINOVIĆ Kristo (99.—68, 01.—88v i 04.—16/44 — vođa palube), MITROVIĆ Antun (99.—98, 02.—15/9v i 05.—17/44 — brod. pisar koji uči nautiku), MITROVIĆ Božo (99.—70 — kapetan), MITROVIĆ Ivo (02.—15/34 — vođa palube), MITROVIĆ Mato (02.—15/34), MRNARA Ivo (03.—16/25, 800.—20, 45, 02.—15/18v i 24v — kormilar), MRNARA Niko (06.—18/30), MRNAREVIĆ Ivo (01.—115 i 05.—17/40), MRNAREVIĆ Stijepo (05.—17/40), MUNIĆ Božo (800.—18 — kapetan), MUNIĆ Ivo (01.—95 i 06.—18/18 — brodski pisar), MUNIĆ Pero (01.—78, 02.—15/20v i 05.—17/39 — brodski pisar koji uči nautiku), MUNIĆ Stijepo (800.—108), NIKOLIĆ Ivo (04.—16/44), OGRESTA Ivo (97.—11/43), OGRESTA Pero (800.—20, 02.—15/36 i 04.—17/22), ORLIĆ Antun (97.—12/14v, 98.—31v i 800.—20), ORLIĆ Božo (05.18/12), ORLIĆ Pero (98.—34, 800.—20 i 05.—18/112 — vođa palube), ORLIĆ Stijepo (97.—12/14v, 98.31v, 99.—104 i 800.—112 — brod. pisar), PAVLOVIĆ Ivo (98.—39v), POPUHALOVIĆ Mato (04.—16/44), RADMILI Božo (Radmilović) (98.—47v, 800.—45, 02.—15/18v i 04.—17/25), RADMILI Niko (98.—39v i 99.—87 — pilot), RADMILI Pero (99.—92 i 01.—85), RADOV Đuro (98.—12/21v — gvardijan), RAINOVIĆ Ivo (99.—89 i 04.—17/27), RAINOVIĆ Nikola (03., 03.—16/20), RAJČEVIĆ Pero (97.11/8v i

⁹⁶ To je obrađeno prema ispisima (kartotečkim sistemom) iz osam svezaka (knjiga) arhivske podserije RUOLI DEI BESTIMENTI NAZIONALI DELLA REPUBBLICA DI RAGUSA u Historijskom arhivu u Dubrovniku 56-9, sv. 11 — 18. Uz svako ime zapsali smo arhivski izvor (kraticom), pa prve dvije brojke označuju zadnje brojeve godina (18. ili 19. stoljeća), sljedeća jedna ili dvije brojke označuju brojeve arhivske knjige (sveske), a iza tih dolaze brojevi lista (stranice) knjige. Ili: prve dvije brojke označuju skraćene godine, a onda slijedi broj stranice (lista). Što se tiče označavanja pomorskih zvanja ovako smo se snašli: imena bez označenog zvanja bili su obični mornari ali i mornari-kormilari. Inače, svi su kapetani (naznačeni u ovom radu) bili ujedno i zapovjednici brodova duge plovidbe, a patruni zapovjednici trg. jedrenjaka međunarodne jadranske plovidbe.

Adi 29 Feb. 1789.

Ruolo della Chiesa nomin. Madonna

di Loreto diretta da Cap. Nasale

di Giovanni Munsch

Cap. della Nasale di Giovanni Munsch da Slano
Cap. del Porto di Giovanni Munsch da S. Luoga
Cris. Gio. Vulerich dalla Casa g. l.

Guard. Giovanni Andriac da Slano

Marin. Antonio Baraccino da S. Luoga

Marco Milich da Sladenovitch

Adi 8 Set. 1789

Paolo Michich da S. Luoga

Uscendo stato il condottore

Ruolo di coreano di Tuffi e Masco Milich da Cruciera

uno delli Brig. Penali Gio. Gvansich da Delli

Offi alla Soprano

della Navigha. fu Marco Tomasc da S. Luoga

ricognoscuto questo Stefano Fanaq da Slano

Faksimil službene brodske međunarodne isprave trgovačkog jedrenjaka pod zastavom dubrovačke države (Popis brodske posade) kekije »Preuzvišena Gospa od Loreta« pod zapovjedništvom kap. Boža Munića iz Slanoga. Ostalih osam članova te brodske posade bili su iz Slanoga, Sladenovića, Kručice i Dola. (HAD. Ruoli dei Bastimenti, 56-9, sv. 7, f. 113v, od 29. siječnja 1789. godine)

16614 — brod. pisar), SIBILJAN Antun (01.—115), SJEKAVICA Nikola (99.—68), SJUTRA Stijepo (98.—45), STJEPIĆ Nikola (97.—12/14 i 8 a üü.—97 — kormilar), STJEPČEVIĆ Ivo (97.—11/43 i 99.—81), STJEPČEVIĆ Nikola (97.—11/7v, 02.—15/35 i 04.—16/61), STJEPČEVIĆ Pero (800.—33), Šabadin Pavo (01.—93), ŠKOBELJ Ivo (99.—61v — vođa palube), TASOVIĆ Antun (800.—57), TASOVIĆ Andro (98.—12/24v, 99.—104, 800.—18 i 03.—16/11), TASOVIĆ Baldo Gašpov (97.—11/40 i 01.—95 — brod. pisar koji zna nautiku, pa onda kapetan), TASOVIĆ Gašpar (97.—11/7v, 99.—104, 01.—125v i 03.15/56 — vođa palube), TASOVIĆ Ivo Melkov (97.—11/7, 98.—34, 99.—104, 01.—125v i 03.—15/56 i 16/4 — kapetan), TASOVIĆ Kristo (02.—15/37 i 06.—18/17), TASOVIĆ Pero Gašpov (99.—80 i 81, 800.—33, 04.—16/37 i 05.—17/61 — pisar pa kapetan), TASOVIĆ Stijepo Melkov (97.—11/7, 99.—104, 01.—125v i 03.—16/11), TIKVICA Mato (06.—18/21), TIKVICA Nikola (06.—18/21), TOMAŠEVIĆ Niko (800.—30), TOMOVIĆ Tomo (04.—17/22), ULIŠA Jozo (800.—51), VIDIĆ Miho (04.—17/8), VIDOJEVIĆ Ivo (04.—16/63 — vođa palube), VIDOJEVIĆ Tomo (800.—33), VODOPIĆ Baldo (800.—33 — kapetan), VODOPIĆ Pero Baldov (800.—33 — kapetan), VUKOVIĆ Antun (800.—57), VUKOVIĆ Pero (800.—18), VUKOVIĆ Vice (01.—93, 03.—16/4 i 04.—16/45 — brod. pisar), ZAMBROVIĆ Pero (01.—78 i 04.—16/43 — kapetan), ŽARKO Ivo (03.—16/27).

Primorje: (to bi trebala biti: »Slanska knežija«) — ALABAŠKA Mato (97.—11/51v), ANTUNOVIĆ Daniel (800.—27), BAN Đuro (98.—35), BAN Nikola (07.—14/57), BARBARIĆ Pero Ivov (800.—25), BARIŠIĆ Niko (98.—35), BATINIĆ Jozo (06.—14/43), BAZDAN Mato (97. 56—8, sv. 3, f. 64), BEATOVIĆ Antun (97.—12/18), BISKUP Gašpar (07.—14/80v), BOBANAC Niko (06.—18/17), BOGDANOVIĆ Đuro (05.—18/1), BOINOVIĆ Marko (04.—16/51), BORKOVIĆ Luko (07.—14/64), BOTICA Frano (98.—43), BRA-

TOŠ Pero (03.—16/14 i 05.—16/17), BRBORA Antun (800.—110), BRBORA Lovro (800.—66), BROKULIĆ Božo (99.—74), BURIĆ Jozo (04.—17/8), BUTJERIĆ Niko (05.—18/2), CVJETKOVIĆ Jozo (02.—15/40v), ČEREK Mato (04.—16/48), ČUPIČIĆ Đuro (800.—31 i 01.—112), ČELEBIĆ Ivo (02.—15/40v), ČULE Ivo (98.—42v), DEDOVIĆ (Dedo) Luko (99.—76), DEDOVIĆ Mato (07.—14/69), DELIJA Gregor (03.—16/13), DOBROSLAVIĆ Ivo (02.—15/38), DOLINOVIĆ Andro (800.—59), DUPER Pero (02.—15/7v), ĐANOVIĆ Đuro (05.—18/1), ĐURĐEVIĆ Vice (03.—16/6 i 06.—14/48), FALKONETI Pero (05.—17/37 i 43), FERIĆ Stijepo (04.—17/6), FRANKOVIĆ Đuro (99.—77), ĐURIĆ Nikola (99.—101 — brodski pisar), ĐUROVIĆ Antun (99.—57), GLUMAC Andro (01.—93), GRKEŠ Pero (99.—59, 02.—140, 03.—16/11 i 04.—16/43), GRKEŠ Stijepo (97.—12/12v i 99.—60v), GRMEK (Gurmech) Ivo (800.—38), GRUMIĆ Miho (800.—27), GVOZDEN Jako (03.—15/45), GVOZDENICA Ivo (800.—110), GVOZDENICA Stijepo (05.—17/35), ILIĆ Bartul (05.—17/6v), ILIĆ Mato (99.—81), IVANOVIĆ Pero (07.—14/2), JANKOVIĆ Pavo (97.—11/50), JELIĆ Pero (98.—46), JELIĆ Lazar (06.—18/22), JERINIĆ Nikola (99.—71), KALINIĆ Frano (99.—74), KALINIĆ Pero (98.—48), KALINIĆ Vido (01.—74v), KARLIĆ Antun (03.—16/13), KATARINIĆ Mato Jozov (800.—17), KATIĆ Gregor (97.—12/13 i 99.—77), KATIĆ Ivo (97.—11/31 — brodski pisar), KATIĆ Ivo Franov (97.—11/27), KATIĆ Nikola (800.49), KATIČIĆ Antun (01.—112v), KAZNAČIĆ Božo (06.—18/26), KERNIĆ Andro (99.—92 — kormilar), KIKILJ Đuro (99.—84 — gvardijan), KNEŽIĆ Mato (99.—61), KOLA Stijepo (02.—15/40v i 99.—72), KONSUO (Kuncuo) Gašpo (02.—15/36), KOSOVAC Mato 02.—15/14), KOVAČ Pero (800.—59), KRALJEVIĆ Gregor (99.—77 i 05.—17/30), KRILOVIĆ Pero (03.—16/5 i 05.—17/35), KUNA Pero (800.—50), KUNIĆ Frano (98.—47v), KUNJADIN Mato (99.—98 — 01.—121 — brodski pisar — preselio se u Cavtat), KVAČAK Niko Ivov (04.—

2977
103
16. Luglio 1801
16. Luglio 1801

Ruolo del Brigatierino nominato (Annunciata) dire-
to da Cap. Matteo d'Antonio Marselletto

Cap. della Band. Matteo Marselletto da Carnovizza
Cap. del Batt. Giovanni Marselletti da d. Luogo

Scriv. Pietro Tappi da Majkova
Piloto Carlo Pavovich dalla Libia

Scrittano Giovanni Scivo da Crpicuchie
Marinari Michele Proovich da Doli

Giovanni Amognino da Amognino
Michele Langnash da Carnova

Giovanni Fagnina da d. Luogo
Michele Kavegl da Bodinoc

Giovanni Alabasi da Točionik
Muzgo Andrea di Affragio, Dognycki
Giovanni Marselletti dalla Libia

giudiciero
} Finanze

Trgovački jedrenjak duge plovidbe tipa brik imenom »L'Annunciata« kap. Mata Marteletija iz Trnovice. Ostali članovi posade: Pero Papi, brodski pisar-nautički oficir iz Majkova, Ivo Šimo iz Čepikuća, vođa palube-brodski oficir, Miho Roković, gvardijan iz Dola, pa kormilari: Ivo Smokvina iz Smokvine, Miho Crnjak iz Trnove, Ivo Gunjina iz Trnove i Miho Sevelj iz Podimoča te mornar Ivo Alabaš (Labaš) iz Točionika.

(HAD. Ruoli dei Bastimenti, 56-9, sv. 13, f. 103, od 16. srpnja 1801. godine)

16/32), LEPEŠ ĐURO (04.—16/62), LEPRI Pero (05.—18/15), LUČIĆ Ivo (05.—17/60), LUČIĆ Teodor (05.—17/32), LUJO Rafo (05.—189 i 06.—18/21), LUPI Božo (03.—16/5), MALTA Đuro (800.—108), MARIĆ Antun (04.—16/52), MARINOVIC Ivo (98.—42), MARTELETI Vlaho Antunov (97.—11/43v — brodski pisar koji zna nautiku), MATIĆ Bartul (98.—41 i 50 — Topolo), MATIĆ Ivo (99.—67 i 03.—16/28), MASKARIĆ Đuro (01.—108), MORETIĆ Đuro (02.—15/7v), MIHANOVIĆ Antun (98.—48), MIHANOVIĆ Pero (02.—15/42 — brodski pisar), MIHOVIĆ Ivo (98.—49), MIHOVIĆ MARIN (03.—15/60), MILKOVIĆ Nikola (98.—46v, 01.—94 i 03.—16/1 — brodski pisar), MILJEVIĆ (Miljetak) Mato (800.—108 i 04.—17/15), MILOŠEVIĆ Mato (07.—14/79) MILOVČIĆ Petar (98.—44 — Ošlje), MIŠKOVIĆ Pero (01.—16 i 04.—123), MORĐIN Andro (01.—87), MORĐIN Luko (800.—112 — kormilar), MUDRICA Ivo (04.—17/17), NIKOLIĆ Božo (04.—16/39 i 05.—18/11), OBULJEN Ivo (03.—16/24), ORLIĆ Luko (99.—76), PASARIĆ Božo (04.—16/62), PASAREVIĆ Marko (01.—87), PAVLINA Pero (800.—36), PAVLOVIĆ Stijepo (02.—129), PERUŠINA Mato (99.—56v), PIRAK Đuro (06.—18/28), PITAREVIĆ Marko (800.—51), RADIN Pero (99.—59v), RADINKOVIĆ Vice (06.—18/18), RAIĆ Ilija (99.—61 i 800.—1), RAJČETIĆ Mato (99.—90), RAJČETIĆ Miho (97.—11/50v), REMEDELJ Tomo (05.—17/35 — kadet) ROĐE Vlaho (07.—14/57), RUSOVIĆ Antun (99.—92 — kormilar), SIMIĆ Niko (800.—38), SOKOLOVIĆ Nikola (97.—12/13), STJEPČEVIĆ Đuro (07.—14/62), STJEPOVIĆ Pavo (02.—15/40v), ŠABADIN Mato (99.—98), ŠEPUT Vlaho (99.—62), ŠEVELJ Marko (06.—18/23), ŠEVELJ Nikola (99.—68 i 07.—14/62), ŠEVELJ Pavo (99.—89, 02.—15/7 i 05.—17/35 — kormilar), ŠIMUNOVIĆ Jozo (07.—14/58 — kormilar), TALJA (07.—14/75), TOMAŠEVIĆ Jozo (02.—15/34), TOMAŠEVIĆ Stijepo (01.—79v), TOMAŠEVIĆ Vito (06.—14/50), UHODIĆ Antun (800.—46), UČELINI Antun (97.—11/50v), UČELINI Šime (97.—11/50v, 800.—

36, 01.—107 i 03.—16/24), VIDOVIĆ Ivo (02.—15/6), VOJVODIĆ Baldo (97.—12 i 16/14), VOJVODIĆ Niko (05.—17/45 i 56), VRANAC Božo (02.—142 i 05.—18/11), VRANAC Nikola (99.—105), VRTIPRAH Mato (02.—15/30), VUČIĆ Božo (99.—84), VUKOTIĆ Ivo (98.—41v), VUKOTIĆ Luko (98.—41v), VULETIĆ Jozo (01.—87), ZILOVIĆ Pero (03.—15/49), ZUBIĆ Mato (97.—11/10 i 98.—41 i 50), ŽILE ĐURO (02.—15/18v).

Majkovi: — BUJAČ Gašpo (99.—88 i 07.—14/58), CAREVIĆ Niko (99.—64, 01.—120v, 04.—16/39 i 05.—18/11 — kormilar), CAREVIĆ Stijepo (99.—64, 02.—15/34 i 06.—18/17), CVJETKOVIĆ Antun (800.—56 i 04.—17/10), CVJETKOVIĆ Cvijeto (04.—16/35), CVJETKOVIĆ Ivo (800.—117 i 01.—90), CVJETKOVIĆ Mato (02.—140), CVJETKOVIĆ Niko (97.—11/8, 99.—67, 03.—16/4 i 04.—16/45), FJOROVIĆ Cvijeto (98.—48v), KATIČIĆ Pavo (04.—14/21), KLJUNAK Niko (99.—117 i 03.—16/20), KRALJEVIĆ Antun (01.—90), KRALJEVIĆ Antun (800.—11, 03.—16/28 i 06.—18/21 — pisar i kapetan), KRALJEVIĆ Marko (800.—12 i f. 58), KRALJEVIĆ Niko (98.—12/21v, 99.—88 i 03.—16/27 i 28 — vođa palube), KRALJIĆ Ivo (05.—18/12), LAZNIBAT Ivo (97.—12/1, 800.—24,30 i 69, 02.—18/1 — kormilar) (LAZNIBAT Mato (98.—36), LOBROVIĆ Gašpar (05.—18/11), LOBROVIĆ Vice (97.—12/6v, 800.—24 i 69 i 03.—15/60 — kormilar), MARIĆ Marko (97.—11/50), MARIĆ Pavo (99.—84 i 04.16/37), MILIĆ Ivo (99.—84, 01.—118, ali se vodi i pod Slano 04.—16/2 i 04.—16/43 — brodski pisar), MILOVINA Ivo (06.—18/21), PAPI Frano (99.—88 — kapetan), PAPI Ivo (98.—12/21 i 99.—84 — on je još od 1785. kapetan), PAPI Miho Ivov (98.—12/21v, 99.—84 i 03.—16/27 — kapetan), PAPI Pero (01.—103 — brodski pisar), PERIĆ Niko (800.—116 i 02.—15/6v — brodski pisar), PERUŠINA Božo (97.—12/15, 99.—70 i 800.—20), PERUŠINA Đuro (800.—11), PERUŠINA Ivo (98.—12/21v, 99.—84, a bilježi se i pod Slano 99.—91 i 800.—57 — kapetan), drugi mladi PERUŠINA Ivo kao mali po-

čeo ploviti 1803.—16/27 i 04.—17/22), PERUŠINA Pavo (97.—11/28 i 98.—48 — brod. gvardijan), PERUŠINA Pero (800.—26 i 05.—17/54 — brodski pisar koji zna nautiku, jer je prije bio pilot!), PERUŠINA Vlaho (800.—26), PITAREVIĆ Baldo (97.—12/13v, 98.—12/29v, 07.—14/54 — brodski pisar koji zna nautiku, jer je dosta plovio kao kormilar), PITAREVIĆ Miho (800.—64, 02.15/40, 03.—16/8, 05.—17/51 i 07.—14/62 — brodski pisar), PITAREVIĆ Pavo (99.—80), RADIĆ Mato (800.—24 i 69) SEMINOVIĆ Ivo (97.—12/13v), STAHOR Niko (97.—11/21, 99.—95, 04.16/37 i 05.—17/61 — brod. gvardijan), STAHORVIĆ Antun (97.—11/28v, 800.—37 i 70v pa 03.16/28 — bio brod. pisar pa kapetan — zapovjednik broda), STAHORVIĆ Mato (99.—88), STAHORVIĆ Marko (800.—70v — kapetan), STAHORVIĆ Pero (99.—88 — kapetan), STJEPOVIĆ Antun (06.—14/50), STJEPOVIĆ Pero (06.—14/50), TASOVIĆ Božo (800.—64, 02.—15/40, a 1805. zabilježeno da je iz Slanoga Ruoli 56—9, sv. 17, f. 42), TUTMAN Nikola (02.—141 i 06.18/18), ZEC Baldo (99.—117 i 01.—119v).

Sladenovići — MILIĆ Baldo (01.—93, 03.—15/46, a 1804. godine vodi se pod Slano 16/f. 62 i 05.—17/39), MILIĆ Frano (800.—33), MILIĆ Ivo (do 1800. godine bio mornar pa kormilar, a od 1801. brod. gvardijan, te od 1803. brodski pisar 03.—16/2), MILIĆ Pavo (800.—33).

Banići — KMETOVIĆ Božo (99.—107, 02.—127, 04.—17/26 i 05.—17/36 kormilar), KOLA Pasko (05.—17/30), KOLA Pavo (800.—18), KRALJEVIĆ Gašpo (800.—42 i 05.—17/36), KRALJEVIĆ Pero (F. vol: 05.—17/36 i 06.—18/20), MAŽDIN Ivo (800.—42, 05.—17/36 i 06.18/20 — vođa palube (MAŽDIN Pavo (99.—95 i 05.—18/12), MAŽDIN Stijepo (97.—11/8, 800.—42 i 05.17/36 — kapetan), UROŠ Pavo (02.—15/9, 04.—16/50 i 05.—17/42).

Kručica — ALAVIJA Pero (01.—118v, 02.—15/6 i 04.16/43), ĐENERO Božo (800.—33 i 04.—16/50), MILIĆ Antun (800.—20 i 42), MILIĆ Mato (99.—88 i 01.—87v), VIDOVIĆ Ivo (01.—118v), ZDUJO Nikola (04.—16/63. Milići iz Kručice kao i Stjepići iz Kručice registriraju se i pod Slano!

Trnova — BOTICA Ivo (04.—16/53), CRNJAK Ivo (04.—17/25), CRNJAK Miho (800.—112, 01.—103 i 03.—15/63 — kormilar), GUNJINA Ivo (01.—103), JELIĆ Ivo (F. vol: 800.—71 i 112, 05.17/36 i 06.—18/20), MILOJEVINA Ivo (03.—16/28), RAINOVIĆ Ivo (800.—38 i 06.18/20), RAINOVIĆ Niko (99.—85 i 02.—15/9), ŠIŠEVIĆ Ivo (99.—107), ŠIŠEVIĆ Rafo (1803. vodi se pod Trnovom a vodi se i pod Konavlima, tamo se preselio, 05.—14/35 i 07.—14/57 — patrol zapovjednik broda jadranske plovidbe, ali je mogao ploviti i izvan Jadrana uz posebnu dozvolu Glavne uprave za pomorstvo Dubrovačke Republike), VUČINA Mato (800.—33).

Mravinca — BOBIĆ Andro (99.—51v i 800.—69v), DUŽANICA Nikola (800.—18 i 05.—17/36), IVANOVIĆ Andro (98.—47 — još od 1791. on je kapetan), IVANOVIĆ Miho (03.—15/54), IVANOVIĆ Božo (04.—16/37) i 05.—17/61 — kormilar), STANKOVIĆ Miho (98.—34), VODOPIJA Pero (99.—91).

Smokvine — SMOKVINA Antun (98.—46), SMOKVINA Ivo (800.—38 i 01.—103).

Doli — BENIĆ Pero (98.—34v), BOGIŠA Božo (800.—37), BRBORA Baldo (01.—87 i 123 — brodski pisar), BRBORA Ivo (01.—102 i 03.—16/11), BRBORA Stijepo (97.—11/21 i 01.—102 — pilot, nautički oficir u to doba), BUTJER (Butjerić) Stijepo (99.—76, 800.—55, 02.—15/18 i 04.—102), ČUČKA Nikola (02.—15/5), DIVANOVIĆ (Đivanić) Đuro (99.—88, 800.—112, 01.—72v i 03.—16/3 — kormilar), GLUNČIĆ Pero (03.—15/49), GUSKA Niko (01.—78 i 02.15/21), GVOZDEN Ivo (98.—33v — brod. pisar), LUNČARICA Božo (97.—11/51v i 02. 15/30 — kormilar), LONČARIĆ (Lončarica) Niko (počeo kao »mali« na brodu, 02.—15/30), MIHANOVIĆ Miho Nikolin (04.—16/65 — brod. pisar koji zna nautiku), MIHANOVIĆ Pero (03.—15/49 i 04.—17/1), MILKOVIĆ Baldo (97.—12/5, 800.—14, 04.—16/47 i 05.—17/34 — brodski pisar), OGRESTA Jako (99.—84, 02.—15/26v i 03.—15/45 — kormilar), OGRESTA Miho (01.—89, 03.—16/6 i 05.—18/4 — gvardijan), OGRESTA Pero (97.—11/19 i 05.—18/3), OGRESTA Vlaho (02.—15/35 i 04.—16/61), PUIĆ Mato (98.—34v), RADELJA Ivo Perov (01.—76v — kapetan), RADELJA Pero (04.—17/24 — kadet), RADINKOVIĆ Pero (03.—16/25), ROKOVIĆ Ivo (800.38, 03.—15/48 i 05.—18/14), ROKOVIĆ Miho (800.—38 i 01.—103), STOJANOVIĆ Nikola (800.—18), TOMAS Niko (06.—18/30), TOMAŠEVIĆ Marko (97.—11/7v — brod. pisar), TOMAŠEVIĆ Mato (04.—16/57), TOMAŠEVIĆ Pero (97.—11/29v i 16/14v, te 05.—17/34), VAREZOVIĆ Jozo (05.—18/14), VAREZ Đuro (03.—15/48), ZVJERKOVIĆ Stijepo (800.—47 i 01.—122).

Lisac — BARKIĐIJA Pero (01.—93, 03.—16/4 i 04.—16/45), BUŠKO Marko (04.—16/63), GLUMAC Ivo (05.—18/3), GLUMAC Niko (800.—68 i 02.—140), VIDOVIĆ Andro (06.—18/26).

Čepikuće — BELANIĆ Antun (97.—11/7v), ČULE Miho (01.—76v), ČULE Nikola (97.—11/53, 98.—42, 800.—6 i 67, pa 01.—83v i 02.—15/19 — kormilar), HADIJA Ivo (05.—18/2), HADIJA Miho (800.—12, 03.—15/50 i 04.—16/63 — kormilar), HRDALO Ivo (03.16/12), KLIS Božo (04.—16/63), KRILOVIĆ Mato (99.—51v), 800.—69v i 01.—14/3), KRILOVIĆ Stijepo (97.—11/53, 98.—58v i 99.—59v), LALIĆ Ivo (02.—15/9v), LJUBISLAVIĆ (01.—76, 04.—16/63), MILIĆ Pero (800.—70v), SENTIĆ Ilija (99.—54), SIVRIĆ Miho (04.—16/63), SVILARIĆ (Svilović i Sviloević — 04.—16/58, 99.—74, 06.—18/16), SUGJA Miho (800.—31, 01.—99v i 03.—15/45v), ŠEVELJ Niko (800.—70v), ŠIMO Ivo (01.—103 — vođa palube).

Podimoč — GRKEŠ Miho (800.—18, 02.—15/7v i 06.—18/18), ŠEVELJ Miho (97.—16/12v, 99.—60v i 01.—103), ŠUTIĆ Pero (800.—18).

Točionik — LABAŠ (Alabaš) Ivo (01.—103, 03.—16/6, 04.—17/5, 05.—18/7 i 06.—18/29 — kormilar), LABAŠ Pavo (97.—12/1, 800.—51 i 01.—87).

Smokovljani — ANKOVIĆ Niko (04.—17/17 — vođa palube), BUTJER Niko (98.—39v i 12/25), GALO Vito (98.—34 i 35 te 99.—101), GROŠETA Sti-

jepo (98.—34v), LEPEŠ Božo (01.—74 i 05.—18/2), LEPEŠ Ivo (99.—77, 800.—14 i 03.—16/12 — brod. ekonom), LEPEŠ Pavo (800.—12 i 03.—15/50), LUJO Rafo (04.—17/26), KATIČIĆ Ivo (98.—12/25) — brodski pisar koji zna nautiku — navigacijski oficir i pisar), KATIČIĆ Mato (97.—11/45 i 99.—82), KATIČIĆ Niko (98.—43, 01.—88v i 05.18/10 — brod. ekonom), KATIČIĆ Pavo (01.—113, 05.—17/45 i 50), KATIČIĆ Pero (98.—12/25), MORĐIN Pavo (800.—12, 01.—102v, 03.—15/50 i 05.—18/11 — kormilar), OBLIZALO Antun (98.—12/25).

Ošlje — BEATOVIĆ Ivo (800.—18 — brod. pisar), BEATOVIĆ Jozo Nikov (800.—60, 04.—17/13 — kormilar), BIANKI Ivo (99.—79), BIANKI Luko (99.—79 — kormilar), DANIČIĆ Ivo (99.—201 i 800.—20), DANIČIĆ Pero (03.—16/8 i 04.—17/4), DANIČIĆ Vlaho Perov (98.—46 — brod. pisar), ĐURĐEVIĆ Jozo (07.—14/81v), GOLUB Đuro (97.—11/6v), KONSUO (Koncuo) Jozo (97.—11/2), 99.—66, 800.—59, 01.—113, 03.—15/49 i 07.—14/54 i 63 — kormilar), KONSUO (Koncuo) Mato (99.—66, 800.—17, 65 i 119 03.—16/28, 04.—16/57 i 05.—17/36 — kormilar i gvardijan), KONSUO Pero (97.—11/4. KUNIĆ, Ivo (03.—16/20), KUNIĆ Jozo (800.—25 — vođa palube), MILOVČIĆ Niko (05.—17/33), MILOVČIĆ Pero (01.—90 i 92 i 03.—16/24), MRNARIĆ Vice (01.—104 i 04.—17/14), ŠIMUNOVIĆ Ivo (99.—66), ŠIMUNOVIĆ Mato (03.—16/26), ŠIMUNOVIĆ Roko (03.—16/15 — brodski pisar koji zna nautiku — navigacijski oficir), ŠIMUNOVIĆ Stijepo (01.—85 i 123), VIDOJEVIĆ Marko (03.—15/51v i 01.—88), ZEC Mato (04.—16/53).

Stupa — BUCONIĆ Gašpar (99.—76), BUCONIĆ Pero (99.—76) i MALJKOVAC Stijepo (01.—123).

Topolo — BLAŽEVIĆ Nikola (800.—43), GRUMIĆ Mato (04.—16/54 i 05.—17/41), JANIĆ Luko (800.—43), KAZNAČIĆ Ivo (01.—87v, 03.—16/12 — kormilar), MANDIĆ Pero (97.—16/14), MATIĆ Antun (800.—8 i 03.—16/20 — kormilar), MATIĆ Marko (06.—18/18), ŠILJE Mato (05.—17/61), TOLJA Mato (97.—12/8v — vođa palube u svojstvu brodskog oficira), VOJVODA Niko (03.—16/3).

Trnovica — BAIĆ Ivo (800.—111 — kormilar), BRADAŠ Ivo (800.—12, 03.—15/50 i 04.—16/36 — brod. gvardijan), MARTELETI Andro (800.—2 i 116. 02.—15/6v i 04.—16/50 — kapetan), MARTELETI Ivo (01.—103 i 800.—38 — kapetan), MARTELETI Mato (01.—103 i 800.—38 — kapetan) i MARTELETI Vlaho (05.—17/30).

Dubravica — BELEMEČIĆ Niko (04.—17/7), DUČIĆ Cvijeto (04.—17/6), ĐIVANOVIĆ Niko (03.—16/22), ĐIVANOVIĆ Baldo (04.—17/15), ĐIVOVIĆ Meiko (04.—17/6 i f. 17), MOZARA Vlaho (F. vol. (01.—117v, 02.—15/36, 05.—18/9 i 06.—18/20 — kormilar), ROKOVIĆ Antun (02.—15/37 i 04.—16/53), ROKOVIĆ Antun (02.—15/37 i 04.—16/53), ROKOVIĆ Ivo (800.—59, 03.—15/49 i 04.—17/12 — kormilar), STJEPOVIĆ Antun (03.—15/63).

Štredica — ŠARE Ivo (03.—16/3).

Imotica — BAŠIĆ Vlaho (97.—12/18), MILJANIĆ Đuro (02.—15/24 i 07.—18/33).

Sada ćemo, isto tako po prvi put, na ovom mjestu objaviti samo neke Slanjane i Primorce koji su bili suvlasnici (karatisti u »karatnom sistemu« vlasništva brodova) trgovačkih jedrenjaka duge plovidbe i brodovlasnike jadranske međunarodne plovidbe i to u vremenskom razdoblju od 1797—1807. godine: Ane BIANKI, Ivo BIANKI, Kristo BIANKI, Franica BRSEČINA, Luko BRSEČINA, Mato DANIČIĆ, Baldo DOBROSLAVIĆ, Vlaho HADIJA, Stijepo GLUMAC, Miho IVANOVIĆ, Pero KATIĆ, Ivo KATIČIĆ, Ivan KAZNAČIĆ, Miho KUNJADIN, Ivo LALIĆ, Miho LJUBAN, Antun MARTELETI, Stijepo MAŽDIN, Pero MIHANOVIĆ, Miho MILIĆ, Božo MITROVIĆ, Ivo PERUŠINA, Božo PREBISALIĆ, Frano PAPI, Miho PAPI, Ivo PAPI, Pasko RADMILI, Stijepo TASOVIĆ, Nikola TUTMAN, Božo VODOPIĆ, Miho BEATOVIĆ, Antun BRBORA, Niko HRDALO itd. Božo PITAREVIĆ, Ivo KRALJEVIĆ i Pero GLUNČIĆ bili su patruni (vlasnici ili glavni vlasnici) i zapovjednici trabakula (plovili su izvan Jadrana). STIJEPO BIANKI, Ivo SJEKAVICA i Niko MORĐIN bili su patruni i zapovjednici bracara, a Antun BIANKI i Pero MILIĆ patruni zapovjednici filjuge (plovila je i izvan Jadrana).

U ovim našim arhivsko povijesnim istraživanjima ponešto smo uspjeli doznati i o lokalnoj plovidbi koju su od 1792. do 1807. godine održavali Slanjani i Primorci podržavajući stalnu brodsku liniju iz Dola, pa tičući Jansko i Slano održavali veze s Gradom (Dubrovnikom). To su bili ovi patruni: Božo BOTICA, Gašpo ĐENERO, Antun KOLA, Ivo MAŽDIN, Vlaho MOZARA, Baldo SMRDELJ, Ivo RADELJA (imali su manje putničko-teretne brodove — »barke«).⁹⁷

⁹⁷ Josip Luetić, Dubrovačko pomorstvo od 1790. do propasti Republike. Doktorska disertacija 1973. Filozofski fakultet Zadar, str. 102, 103, 105, 138, 141 itd.